

Нарміна Зар-
балієва (Баку,
Азербайджан)
завоювала
звання “Mrs.
Ukraine Open”
на 2-му
міжнародному
фестивалі
жіночої вроди
“Пані Україна-
2001”, який
завершився у
Донецьку.

Фото Сергія ВАГАНОВА
(УНІАН).

ЦЬОГО
ДНЯ

■ 1901 р. Народилася письменниця і художниця Галя Мазуренко. Жила і працювала у Великобританії. ■ 1917 р. У Харкові створено більшовицький уряд України і проголошено радянську владу. ■ 1921 р. У Полтаві помер російський письменник Володимир Короленко (“Сліпий музикант”, “Діти підземелля”). Родом українець. ■ 1946 р. Академік І. Курчатов разом із співробітниками вперше в СРСР здійснив самопідтримувану ланцюгову реакцію. ■ 1951 р. Прийнято до експлуатації першу в СРСР та Європі електронно-обчислювальну машину, створену в Києві. ■ 1991 р. Михайло Горбачов склав повноваження Президента СРСР.

Робота парламенту — На підпис
ПОЗИТИВНА

Голова Верховної Ради України Іван Плюш зізнався, що зустрічатиме Новий рік не лише з гарним настроєм, а й із почуттям виконаного обов’язку. Він позитивно оцінив роботу парламенту за рік, що минає. На погляд І. Плюща, це вплинуло й на загальну ситуацію в державі. “Досягнуті зростання в економіці, значне покращання фінансових показників, монетарної політики дають підстави говорити, що уряд і Верховна Рада,

тісно співпрацюючи із Президентом, забезпечили систему показників, які засвідчили не лише стабілізацію, а й серйозне зрушення у кращий бік національної економіки”, — сказав глава парламенту. Водночас Іван Плюш визнав, що прийнятий парламентом Держбюджет на наступний рік не сповна розв’язує проблеми охорони здоров’я, фінансування соціальних програм.

(Закінчення на 2-й стор.).

Держбюджет-2002

Президент України Леонід Кучма підпише закон про Державний бюджет на 2002 рік, якщо документ відповідатиме реальному станові економіки. Про це глава держави заявив в інтерв’ю журналістам у Кіровограді.

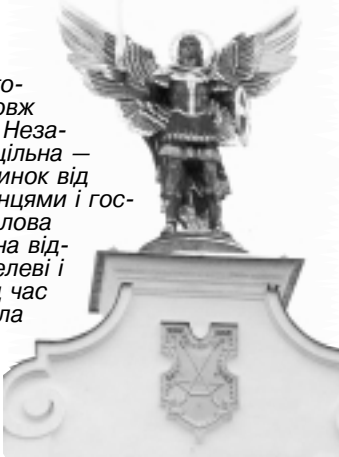
Як повідомляє “Інтерфакс-Україна”, Леонід Кучма наголосив, що хоче “мати остаточні цифри, проаналізувати їх, а потім вирішуватиме, під-

писувати бюджет чи ні”. Президент вважає, що “гра у бюджет” більше тривати не може. Він висловив здивування, що за короткий строк доходна частина бюджету зросла більш як на один мільярд гривень. “Це реальне чи щось віртуальне?” — запитав глава держави. Л. Кучма негативно оцінив закладене в Держбюджеті-2002 зростання ВВП на 6%, зазначивши, що основа української економіки — експортний потенціал, а у світі сьогодні спостерігається спад виробництва.

ГОПОВНА ЯПИНКА
«ЗАСВІТИПАСЯ»!

Кияни у неділю стали свідками “введення в дію” головної ялинки країни. 40-метрову красуню впродовж всього минулого тижня “виросщували” на Майдані Незалежності столичні монтажники. Конструкція не суцільна — на її спорудження, за підрахунками, пішло 500 ялинок від одного до п’яти метрів заввишки. Разом з мешканцями і гостями столиці зелене диво “запалював” міський голова Олександр Омельченко. Він був також присутній на відкритті у центрі міста нового пам’ятника покровителів і символу Києва Святому Михайлу Архістратигу. Під час реконструкції столиці постать архангела, що стояла раніше біля будівлі центрального поштамту, було подаровано Донецьку, а новий архістратиг прикрасив старовинні Лядські ворота. До Нового року залишився тиждень. Ще й не те побачимо...

Доброта
різдвяного
гатунку

Дива справді, бува, трапляються під Новий рік, у чому й сама днями переконалася. Перед Різдвом Німеччина подобришала і розщедрилася, що для суспільства, де стосунки між людьми часто побудовано за принципом “не-чіпай-мене”, само по собі вже велика подія.

Деякі великі газети відкрили рубрики “Допоможемо бідним”, у матеріалах яких розповідають про тих, хто потребує допомоги чи бідує, із номером рахунку, куди можна переказувати для них гроші. А “Франкфуртер Рундschau” щодня публікує досить великі списки з прізвищами благодійників і зазначенням переказаної ними суми. Жертвують, хто скільки може, — від 10 до 1 тисячі марок. Організація німецького Червоного Хреста у зв’язку із переходом на нову європейську валюту євро звернулася до співвітчизників із закликом: “Віддайте нам свої дрібні гроші!”. Громадяни віддають: з мідаків і срібняків зібрано вже мільйонні суми, які використають для допомоги дітям, хворим на рак. До речі, не лише в Німеччині.

(Закінчення на 7-й стор.).

Помилка злочинців
чи фальсифікація
слідства?

Тимчасова слідча комісія Верховної Ради України, яка займається розслідуванням причин та обставин убивства журналіста Ігоря Александрова, переконана в необ’єктивності слідства і фальсифікації його результатів. Про це заявили на прес-конференції її керівники — народні депутати Анатолій Хмельовий та Олексій Шеховцов, а також колишні працівники Краматорського ВБОЗу Олег Солодун та Михайло Сербін.

(Закінчення на 3-й стор.).

Не довелося б зустрічати
Новий рік у кожухах

Вихідні у багатьох регіонах країни були сніжні, а тому для дворників — робочі. Довелося попрацювати також енергетикам і службам МінНС, які повертали світло і тепло до домівок, позбавлених цих благ цивілізації через негоду. Недільні зведення міністерства рясніли невтішними цифрами. Так, у ніч на суботу внаслідок аварій-

ного вимкнення трансформаторних підстанцій через різке погіршення погодних умов залишилися без електропостачання 195 населених пунктів у Львівській, Івано-Франківській та Волинській областях. Добре, що аварійні бригади облэнерго в цих регіонах спрацювали чітко, протягом доби повністю відновили постачання електроенергії у Волинській області.

(Закінчення на 3-й стор.).

Знак біди

Робота парламенту — позитивна

(Початок на 1-й стор.).

Голова Верховної Ради назвав «прямою спекуляцією» намагання деяких політичних сил у парламенті надати російській мові статусу офіційної, прийнявши нову редакцію закону про мови. «Надання російській мові статусу офіційної — це не вирішення мовного питання національних меншин, — вважає Іван Плющ. — Я б не сказав, що в Україні російська мова у меншості, може, й навпаки. Я говорив із тими, хто любивав це питання. І мені відверто казали: нам потрібні голоси на сході». На погляд Голови ВР, закон про мови потребує вдосконалення, а не ревізії.

Не робить глава парламенту трагедії і з того, що Верховна Рада не прийняла закон про лазерні диски. На його думку, у цьому винний і уряд, який «недопрацював» з депутатськими фракціями. Проте І. Плющ не виключив лобювання деякими політичними силами своїх економічних ін-

тересів. «Але це нормальне явище, якого ніколи не уникнемо, — вважає Іван Степанович. — Серйозні фірми виділяють для лобювання, реклами і пропаганди чималі кошти. І треба звикати, бо це атрибути, притаманні ринковій економіці». Голова Верховної Ради порадив вітчизняним металургійним комбінатам-експортерам, які можуть постраждати від санкцій США, шукати інших ринків збуту. «З цього проблеми робити не потрібно, тому що на Америці світ клином не зійшовся, — заявив Іван Плющ. — Продукція металургійних комбінатів, якщо вона відповідає стандартам якості, знайде ринок для реалізації. Ми вже пережили квоти у відносинах із Росією — думаю, переживемо і з Америкою».

Коментуючи ситуацію з виборами до Верховної Ради Криму, Іван Плющ зазначив, що задоволений постановою, прийнятою ВР АРК. Вона відповідає Конституції. Якщо парламент на початку нового року не ухвалить жодних змін до чинного закону, вибори у Криму проводитимуть за старим законом. Але головне, наголосив І. Плющ, що вибори відбудуться.

Іван Степанович також поділився з журналістами новою інформацією щодо обставин смерті його охоронця й водія, отриманою від правоохоронних органів. За його словами, експерти зробили висновок, що «смерть настала від речовин, які були присутні в алкогольних напоях». Однак це поки що проміжна інформація, а офіційної досі немає.

Цього тижня депутати працюватимуть у виборчих округах і знову зберуться на пленарні засідання вже після Нового року — 8 січня. Тому Голова Верховної Ради привітав парламентських журналістів із наступаючими святами й побажав успіхів, оптимізму й віри в те, що ми обов'язково збудуємо і демократичну Україну, і правову державу.

Юліана ШЕВЧУК.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Фотофакт

За участю Президента України Леоніда Кучми в Кіровограді відкрито нове підприємство — ЗАТ «Завод модифікованих жирів».

Фото
Валерія СОЛОВІОВА
(Укрінформ).

Думки з приводу

Компактне питання

Українські політики по-різному оцінюють рішення США про введення з 23 січня 2002 року санкцій на імпорту з України металу та іншої продукції у зв'язку з неприйняттям Верховною Радою закону про державне регулювання виробництва, експорту, імпорту компакт-дисків для лазерних систем зчитування.

Президент України Леонід Кучма вважає рішення Президента США справедливим. «На місці США я так би й зробив. Якщо ми хочемо грати за міжнародними правилами, Україна не повинна бути винятком».

Заступник голови Комітету ВР із питань економічної політики, управління народним господарством, власності й інвестицій Сергій Чукмасов, котрий доповідав у парламенті законопроект, заявив журналістам, що Верховна Рада зробила все можливе для прийняття закону про боротьбу з аудіопіратством. Однак проти цього працюють «великі гроші». Тому депутат не впевнений, що до кінця роботи нинішньої сесії ВР, тобто до 18 січня, депутати зможуть прийняти закон про лазерні диски, а отже, санкції, які було заплановано ще в серпні 2001 року, на його думку, буде все-таки введено.

Голова парламентського Комітету з питань свободи слова та інформації Олександр Зінченко вважає, що санкції США щодо України невідповідні жодній стороні. На його погляд, є «досить дивним» те, що США мають на-

мір надати Україні допомогу в розмірі 150 млн. доларів на демократичні перетворення і водночас — запровадити стосовно українського імпорту обмеження на суму 75 млн. доларів. На думку депутата, вийти з кризової ситуації можна, зокрема, шляхом прийняття законів, що регулюють відносини у сфері захисту авторських прав, у тому числі й на зовнішніх ринках, а також законодавчо вирішивши проблему програмного забезпечення стратегічно важливих галузей промисловості.

А тим часом Кабінет Міністрів України, за словами Прем'єр-міністра Анатолія Кінаха, веде переговори з США про поетапне введення торгових санкцій на імпорту металу, щоб з початку 2002 року санкції торкнулися лише «однієї п'ятої частини наших інтересів у США». Прем'єр висловив впевненість, що з нового року український парламент повернеться до розгляду законопроекту про лазерні диски і таки його схвалить.

За повідомленнями власних
кореспондентів
та інформагентств.

Самоврядування

Гімн місцевого значення

Сільрада села Красноволя Маневицького району — мабуть, єдина в Україні, що має власний гімн. Слова і музику написав учитель місцевої школи Василь Пільчик. У творі йдеться про рідні села Красноволя, Тельчі, Погулянка... Автор висловив прагнення селян розбудувати свою землю, оберігати найсвятіші традиції нашої нації. Урочистий твір нещодавно затвердили депутати на сесії сільради.

Роман ЖИЖАРА.
Волинська область.

Фотофакт

Учора, 24 грудня, В'ячеславу Чорноволу виповнилося б шістдесят чотири роки. Активісти й прибічники Народного руху України вшанували пам'ять національного героя України з факелами в руках. А виборчий блок «Народний Рух України» провів презентацію основних напрямів своєї програми під гаслом «Рух — вибір рішучих».

Фото Віктора ПОБЕДИНСЬКОГО
(УНІАН).

Перемога здорового глузду — неминуче явище. Як день зимового сонцестояння

Підсумок тижня

Рясні політичні «опад» у вигляді передвиборних партз'їздів випали 22 грудня: день, коли, згідно з народною мудрістю, сонце повертає на літо. Юлія Тимошенко вважає це глибоко символічним для себе і політичних сил, що входять до її «іменного» блоку: «Сьогодні цікавий день. День зимового сонцестояння. Ніч віднині коротшатиме... Ми вже заявляли про створення виборчого блоку. Сьогодні своїми підписами перетворюємо протокол про добрі наміри на юридичний документ. Заради того, щоб в Україні нарешті розв'язати ніч...»

Партії, що збиралися стартувати в команді Юлії Тимошенко, рішеннями з'їздів підтвердили свою «спортивну» форму. Урочисте підписання угоди про створення блоку, який, за соціологічним прогнозом, має шанси на фініші не дихати в потилицю підбавореним від адміністративного допінгу суперникам, відбулося в присутності журналістів в офісі партії «Батьківщина».

Майже паралельно з цією подією заявку на інтеграційний процес схвалювали делегати шостого з'їзду ПРП. Вони підписали звернення до учасників блоку Віктора Ющенка про створення єдиної партії в кордонах «Нашої України». Можливо, нова конфігурація вималюється вже 12 січня, коли орієнтовно має відбутися міжпартійний з'їзд усіх суб'єктів «НУ».

Об'єднавчі процеси засвідчили не лише повернення сонця на літо. Вони сповістили про унікальніше явище — перемогу здорового глузду над генетичною вадою українців: нестримним потягом до клонування «гетьманів».

Відверто кажучи, консервативних республіканців було в Україні негусто, але достатньо, щоб відчутно поповнити «Батьківщину». Саме тому відчайдушний Степан Ількович Хмара не побоювся «зради зміцнення політичної сили» обміняти «клеїноди» лідера на скромнішу «булаву» заступника голови партії, яку очолює Юлія Тимошенко. Зміцнилася християнською демократією і Українська республіканська партія, хоча, як зізнався Олесь Сергієнко, «рішення про злиття з УРП на з'їзді УХДП приймалося болісно». Але ще дошкульніше відчу-

вати свою розпорошеність на політичній карті країни, де агресивні партійні холдинги вже ділять портфелі ще не здобутої перемоги. Перед загрозою ночі ховатися в тіні власних амбіцій — це значно більше безглуздя, ніж махати кулаком після бою. І коли всі політики, що не викликають ідіосинкразії у виборців, зуміють вишикуватися під кількома знаменами, а не під численними партійними прапорами, можна буде стверджувати: перемога демократії 31 березня — таке саме неминуче явище, як зимове сонцестояння 22 грудня.

Звітуючи про чіткі конфігурації, лідери блоків, які заведено вважати демократичними, звичайно, не обійшлися без визначення союзників і партнерів на виборчій дистанції. Для блоку Юлії Тимошенко — це «Наша Україна», «Єдність» і блок Олександра Мороза. Хоча лідер не приховує критичних оцінок «зближення Ющенка з владою», а «Мороза — з комуністами». «БЮТ» керуватиметься принципами ненападу і взаєморозуміння з вищепереліченими суб'єктами виборчого процесу. І тут вимальовується цікаве — замкнене коло. Підхопивши естафету «дружби», «Наша Україна», наприклад, передає її далі. Якщо вірити лідеріві партії «Демсоюз» Володимирі Горбуліну

і натакам самого Віктора Ющенка, ці політичні сили «мають намір під час виборчої кампанії поводити себе відносно одне одного толерантно, що впливає із уже досягнутих політичних домовленостей». Куди далі передасть паличку «галантності» «Демсоюз» — відгадати не важко. Виходить, усі житимуть дружно, агітуючи електорат піснею «взялися ми за руки, друзі»?

Але ще зворушливіший інший «спільний» момент — нарікання на утиски влади. Без сумніву, опозиції на чолі з Юлією Тимошенко тут можна повірити, згадавши факти недавньої, та й нинішньої, біографії. У принципі, здогадуєшся, що й декому з «Нашої України» не дуже комфортно живеться. І «Єдність» з її активним Олександром Омельченком насторожує «друзів народу». Але що «Демсоюз» обурюється «відчуженням влади від суспільства і комерціалізацією політики» — це вже нагадує березневу агітку, скроєну художником-політехнологом. Хто ще виставить себе на аукціон мучеників жорстокої влади?

...Надто довго Україну кутає ніч. Дуже хочеться вірити, що доля першого квітня не піднесе нам злого жарту. Хоча яка доля. Ми самі...

Людмила КОХАНЕЦЬ.

А

Актуально

У лісі народилася ялинка...

Львів'яни вже милуються головною ялинкою на майдані біля оперного театру. Їй — 40—45 років, висота — 18 метрів. Через хурделицю вона добиралася до обласного центру дві доби. Та, врешті-решт, красуня опинилася на своєму подіумі й готова дарувати радість і дітям, і дорослим.

Що ближче до Нового року, то більше клопотів у львівників. І хоча в багатьох львівських сім'ях завдяки екологічній культурі ялинки вже не ставлять —вдовольняються запашними гілками, композиціями, все ж попит на дерева великий. Щоб зупинити самовільні вирубки, працівники лісової охорони разом із органами внутрішніх справ проводять рейди. Тепер для перевізників єдиним документом має бути дозвіл лісового господарства.

Офіційна торгівля ялинками розпочалася вже у вихідні. Начальник відділу охорони, захисту та контролю за лісами об'єднання «Львівліс» Мирослав Пилипів поінформував, що буде запропоновано 65 тисяч ялинок ціною від 5 до 20 гривень. Отож у «послугах» браконьєрів потреби немає...

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Не просто міліціонер, а юрист

Одеський інститут внутрішніх справ набув статусу Одеського юридичного інституту Харківського Національного університету внутрішніх справ. Це дасть змогу не тільки піднести на якісно новий рівень навчальний процес, а й впровадити нові спеціальності. Зокрема, тут готуватимуть фахівців слідчо-криміналістичного напрямку, яких нині правоохоронні органи особливо потребують.

Георгій ВОРОТНЮК.

Помилка злочинців чи фальсифікація слідства?

(Початок на 1-й стор.).

Нагадаємо, що в Слов'янську Донецької області 3 липня цього року близько восьмої години ранку в під'їзді будинку ІРТК «ТОР» було вчинено замах на генерального директора «ТОР» Ігоря Александрова. А 7 липня, не приходячи до свідомості, він помер у лікарні від тяжких травм голови.

Уже 25 серпня Президент України Леонід Кучма, перебуваючи в Донецьку, заявив про розкриття злочину. Здається, все сходилося за «безперечним» висновком: убивцею виявився «бомж» Юрій Вердюк, та ще й з кримінальним минулим. Офіційною версією слідства було помилкове вбивство. За словами Вердюка, дехто «Михалич» «замовив» йому за шість тисяч гривень напад на адвоката Олександра Омеляненка.

Усі інші версії, в тому числі при-

Не довелося б зустрічати Новий рік у кожухах

Знак біди

(Початок на 1-й стор.).

За інформацією працівника прес-служби МінНС Оксани Ремез, у Львівській області 10 населених пунктів, а в Івано-Франківській — п'ять все ще залишаються без енергопостачання, яке, сподіваємося, найближчим часом буде відновлено.

Як і раніше, холодно і в деяких квартирах Луганської області. В Стаханові, Первомайську і Красному Лучі вчора — одинадцять добу! — все ще залишалися без теплопостачання 203 будинки. Тепло в 365 будинках трьох райцентрів зникло в результаті різкого знижен-

Борги

Що винен, віддати повинен

Свого часу допомогу постраждалим від осіннього паводка 1998 року було оподатковано. Справедливість перемогла, і тепер постраждалим незаконно утримані гроші повертають. Першими їх отримали мешканці Ужгородського та Великоберезнянського районів. Днями голова облдержадміністрації Геннадій Москаль вручив чеки на отримання грошей постраждалим Сваявського і Воловецького районів. Іншим повернуть заборговане на початку наступного року.

Іван ГУДЗОВАТИЙ.

Закарпаття.

Г

Передплата—2002

Першому передплатнику — перший приз!

На початку передплатної кампанії газета повідомляла, що хто першим з інвалідів Хмельницького передплатить «Голос України», той отримає призи від гуманітарної асоціації «Нормандія—Україна». Першою передплатила газету на 2002 рік і подала копію квитанції до регіонального корпункту хмельничанка Людмила Соловійова (на знімку праворуч) і отримала від віце-президента асоціації Наталі Вох (на знімку в

центрі) крісло для відпочинку. А п'ять інвалідних візків буде вручено інвалідам-передплатникам, як сповістив президент асоціації Гі Дюпон, на початку березня наступного року. Про це асоціація письмово сповістила кожного, кому випав приз.

На знімку: під час вручення призів від гуманітарної асоціації «Нормандія—Україна» у Хмельницькому корпункті газети «Голос України».

Фото Михайла ВАСИЛАШКА.

Нещасний випадок чи самогубство?

21 грудня трагічно загинув начальник карного розшуку УМВС України в Запорізькій області Олександр Колесников. Як повідомляє центр громадських зв'язків УМВС регіону, стався нещасний випадок, наслідком чого 37-річний підполковник міліції, перебуваючи у власній квартирі, дістав смертельне вогнепальне поранення із службової табельної зброї.

Минулої п'ятниці О. Колесников повернувся з Києва після святкування 10-річчя української міліції. Здавалося, нічого не віщувало лиха. Постріл пролунав несподівано. З неофіційних джерел стало відомо, що куля з пістолета «Макарова» влучила у голову, а точніше — у праву скроню підполковника...

Позавчора Олександра Колесникова поховано на Осипенківському цвинтарі Запоріжжя.

Олександр АБЛІЦОВ.

Проблема

Лікуватимуть на... заводі

Кожен третій учень молодших класів луганської середньої школи № 60 — кандидат в інваліди. Такого сумного висновку дійшли спеціалісти луганського казенного експериментального протезно-ортопедичного підприємства після огляду учнів других і третіх класів. Майже у п'ятдесяті дітей із 145 оглянутих було виявлено різні порушення опорно-рухового апарату. Діти, які потребують допомоги ортопедів, лікуватимуться на самому підприємстві — завод також є лікувальним закладом, причому дітей до 16 років там обслуговують безкоштовно. За словами директора підприємства Анатолія Сироти, протезисти-ортопеди мають намір продовжити обстеження школярів.

Алла АНТИПОВА.

Луганська область.

Вісті з Рівненщини

РАЙ ДЛЯ ІНТЕЛЕКТУАЛІВ

Центральна районна бібліотека, що в місті Березне, виграла грант посольства США в Україні й одержала необхідну техніку для Інтернет-центру. Ще кілька комп'ютерів подарували Березнівська райдержадміністрація і районна рада. Отож для місцевих інтелектуалів новий Інтернет-центр — справжній рай, тим паче, що читачам бібліотеки всі послуги надають безплатно.

Унікальна «рука»

У Рівному презентували розробку колишньої рівнянки, а нині мешканки Івано-Франківської області Алли Слов'янської — унікальний протез руки, що не тільки здатний обертатися навколо своєї осі, а й фаланги пальців на якому можуть рухатися. Такий протез дасть можливість інвалідові самостійно обслуговувати себе: вдягатися, тримати ложку тощо. Авторка розробки — людина, якій не байдужі проблеми інвалідів, мріє віднайти тих, хто взяв би на себе промислове виготовлення протезів.

Заохочення гривнею

П'ятдесят два студенти-відмінники вузів Рівненщини впродовж року отримуватимуть стипендії від облдержадміністрації. Таке заохочення гривнею, треба сподіватися, спонукатиме їх до сумлінності у навчанні, участі в науково-дослідній, громадській роботі.

Клубок зловживань...

розплутано

Колішній керуючий районного відділення Ошадбанку одного з райцентрів Рівненщини брав хабарі... меблями, побутовими приладами. Так віддячували банкіру за надані підприємствам та організаціям кредити. Коли апетити хабарника перейшли всілякі межі, один з клієнтів звернувся по допомогу до правоохоронців. Так і було розплетано клубок зловживань банкіром службовим становищем.

Олександра ЮРКОВА.

Вибух у санаторії

У Костополі в адміністративно-господарському корпусі обласного туберкульозного санаторію стався вибух. За попередніми даними, вибухнув електронагрівальний котел.

Жертв і потерпілих немає, однак зруйновано частину споруди. Опалення лікувальних корпусів не припинялося. Проводиться слідство. На місці трагедії працює оперативна група Головного управління з питань надзвичайних ситуацій і цивільного захисту населення Рівненської облдержадміністрації, повідомляє ForUm.

Фотофакт

Конярство — улюблена справа родини Шибицьких із села Веселівка Погребищенського району. Чимало років очолював племінну конєферму батько — Анатолій Титович. Його вихованцям аплодували на багатьох іподромах країни. Батьківську естафету підхопили сини. Старший, Віктор, два десятиріччя працював на Київському іподромі. Кілька років тому повернувся до рідного села. Молодший, Михайло, керує тваринницькою фермою, де нині 28 коней. А стояло там і до сотні породистих, добре тренованих рисаків. Шибицькі намагаються зберегти справу, що була гордістю їхнього села, і працюють з надією на кращі часи.

На знімку: Михайло з жеребцем Карданом.

На півдорозі залишилося формування суддівського корпусу

Після набуття державного суверенітету в Україні розпочався поступовий процес реформування правової системи та приведення її у відповідність до європейських стандартів. З огляду на пройдене десятиріччя проходить він з різних причин складно, суперечливо, а іноді — непослідовно. Приклад цього — створення і функціонування в Україні нового конституційного органу — Вищої ради юстиції. Згідно з одноіменним законом рада відповідальна за формування високопрофесійного суддівського корпусу, здатного кваліфіковано, сумлінно та неупереджено здійснювати правосуддя. Подібні органи є у більшості країн Європи, але вони мають інші назви, зокрема: Вища рада магістратури (Франція, Італія, Португалія), Генеральна Рада судової влади (Іспанія), Крайова рада судівництва (Польща), Національна рада юстиції (Угорщина).

Вища рада юстиції діє в Україні понад три роки. І, безперечно, наявність такої інституції в пострадянській правовій системі — великий крок уперед на шляху створення умов для функціонування судової влади в демократичному суспільстві, забезпечення гарантій її незалежності відповідно до Основних засад Організації Об'єднаних Націй щодо незалежності судів (1985 р.) і рекомендацій Європейського співтовариства з цього питання (1994 р.). Але в конструкції ради є правова незавершеність щодо її компетенцій у питаннях формування суддівського корпусу.

Яка ця незавершеність

Суддів уперше терміном на п'ять років призначає Президент України, а обирає безстроково — Верховна Рада України. В межах своїх повноважень ці органи звільняють суддів з посад.

За Конституцією України реалізувати свої повноваження щодо призначення суддів на посади та звільнення їх з посад ці органи можуть у разі внесення Вищою радою юстиції відповідного подання. Враховуючи призначення ради, мету її створення, логіка підказує, що подання має вносити Вища рада юстиції — і Президенту України, і Верховній Раді.

Але, всупереч Конституції, Закон України «Про Вищу раду юстиції» не надає права цьому органу на внесення до Верховної Ради подання про обрання суддів безстроково, поряд з цим до її повноважень належить внесення подань до парламенту про звільнення судді з посади, а Президенту України — про перше призначення на посаду судді та про звільнення з посади. Підґрунтям для обмеження повноважень Вищої ради юстиції у формуванні суддівського корпусу є неузгодженість понять «перше призначення», «призначення» та «обрання», які вжито у Конституції України щодо формування суддівського корпусу. А найголовніше — різне їх розуміння під час застосування.

Для розв'язання цих колізій і усунення алогізму в своїх повноваженнях Вища рада юстиції звернулася до Конституційного Суду України з проханням дати офіційне тлумачення терміна «призначення», вживаного у пункті 1 частини першої ст. 131 Конституції України при визначенні питань, що віднесено до її відання.

Конституційний Суд України після тривалого вивчення цього питання 16 жовтня 2001 року виніс свій вердикт.

Це рішення Конституційного Суду України, чесно кажучи, дещо здивувало. Не за суттю, а за своєю мотивацією, точніше — її відсутністю. Зроблені висновки не є логічним завершенням викладених у рішенні мотивів.

Основним аргументом рішення є те, що терміни «призначення» та «обрання» позначають різні процедури щодо обіймання посади судді та різні форми актів з цього питання.

Виходячи з цього, орган конституційної юрисдикції використав граматичне тлумачення цих понять. Під словом «призначення» розуміють розпорядження на право заміщення яко-

їсь посади, надання офіційного права обіймати якусь посаду, виконувати визначені обов'язки. У рішенні також зазначено, що Президент України одноособово приймає рішення про заміщення посади шляхом «призначення» певної посадової особи у формі указу. Слово «обрання» тлумачиться як відбирання з багатьох за якою-небудь ознакою, виділення голосуванням для виконання певних обов'язків.

Візьмемо на себе сміливість доповнити, що шляхом «обрання» особу наділяють певними повноваженнями чи обов'язками колегіальним органом, яким і є Верховна Рада. За логікою розмірковувань Конституційного Суду України з цього приводу, висновок є таким: «призначити» на посаду особу може одноособовий орган, а «обрати» — колегіальний. Зрозуміло, що шляхом голосування одноособовий орган не може приймати рішення, так само і колегіальний орган не може призначити, оскільки в такому випадку порушується сам принцип колегіальності. Тоді незрозумілим залишається, у який спосіб парламент, виконуючи конституційні повноваження, здійснює **призначення** Голови та членів Рахункової палати, половини складу Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення, третини складу Конституційного Суду України тощо. Чим процедура з призначення Верховною Радою вищезазначених посадовців відмінна від тієї, яку застосовують під час обрання суддів безстроково?!

Відповідь навіч — нічим. У всіх випадках на одну посаду висувають не декількох, а лише одного кандидата, за якого депутати голосують натисненням на кнопку в сесійній залі. А назвати цю дію можна як заведено — призначення, обрання, затвердження, призначення шляхом **обрання** або якимось ще. І Президент України, і парламент виконують одну і ту саму функцію — наділяють особу повноваженнями здійснювати правосуддя.

Не можна також погодитися з аналізом статті 85 Конституції України. Конституційний Суд стверджує, що термін «обрання» вживають у статті 85 Конституції лише до суддів судів загальної юрисдикції. Хотілося б, щоб Конституційний Суд України звернув свою увагу на зміст пункту 15 статті 85, який визначає належність до повноважень Верховної Ради «призначення чи обрання на посади, звільнення з посад, надання згоди на призначення і звільнення з посад осіб у випадках, передбачених цією Конституцією». Вже сам зміст цієї норми спростовує взятую Конституційним Судом як аксіому ідею вичерпності щодо повноважень парламенту з кадрових призначень, описаних у статті 85 Конституції, — здійснювані Верховною Радою кадрові призначення регулюються не тільки статтею 85. Наприклад, стаття 88 Конституції України передбачає обрання Верховною Радою зі свого складу Голови Верховної Ради, Першого заступника і заступника Голови Верховної Ради України. У який спосіб висновок Конституційного Суду України щодо вживання терміна «обрання» винятково стосовно суддів судів загальної юрисдикції спростовують самі норми Конституції України.

Виходячи з наведеного, майже неможливо пояснити різницю між термінами «призначення» і «обрання»,

що вживають у нормах Конституції України 1996 року. Можна припустити, що, приймаючи нову Конституцію України, парламентарії не приділили належної уваги мовному викладенню її статей, а також застосуванню правильної за своїм смисловим навантаженням термінології.

Історичний контекст

Обґрунтовуючи своє рішення, Конституційний Суд України також застосував і метод історичного тлумачення, звернувшись до положень Конституції (Основного Закону) Української РСР 1978 року. В її тексті щодо суддів вживають термін «обрання». Але цей самий термін вживають і до інших повноважень Верховної Ради Української РСР щодо кадрових питань. Верховна Рада Української РСР не розв'язувала кадрові питання шляхом **призначення** — як колегіальний орган вона могла тільки обирати, оскільки для прийняття рішення колегіальним органом необхідне голосування. Тож дослідження термінів «призначення», «обрання» в історичному контексті дає підстави дійти висновку, що термін «обрання» застосовувався при визначенні повноважень Верховної Ради Української РСР з кадрових питань не тільки щодо суддів, а й відносно всіх інших посадовців, наділення відповідними повноваженнями яких було віднесено до компетенції парламенту до прийняття у 1996 році нової Конституції. Це також доводить те, що вживання термінів «обрання» і «призначення» позначає винятково відмінності у статусі суб'єктів, тобто колегіальний це орган чи одноособовий.

Вдаючись до порівнянь, як не дивно, положень Закону України «Про кваліфікаційні комісії, кваліфікаційну атестацію і дисциплінарну відповідальність суддів судів України» та Закону України «Про Вищу раду юстиції», Конституційний Суд доходить висновку, що терміни «призначення» та «обрання», що вживаються в Конституції України, саме в Конституції України, є різними. Так само Конституційний Суд міг би, наприклад, звернутися до Закону України «Про судоустрій України», стаття 22 якого також оперує двома поняттями «призначення» та «обрання» щодо суддів місцевих судів, або до положень статті 9 Закону України «Про статус суддів». У зв'язку з цим постає питання, відповідь на яке хотілося б почути: як можна тлумачити положення Конституції України за допомогою положень звичайних законів, що повинні прийматися на основі Конституції і відповідно до неї, як можуть бути засобами чи знаряддями тлумачення потенційні об'єкти конституційно-правової перевірки на предмет їх конституційності?!

Звичайно, рішення Конституційного Суду України є обов'язковим до виконання і остаточним.

Але Вища рада юстиції аж ніяк не може погодитися з таким тлумаченням положень пункту 1 частини 1 статті 131 Конституції України і з точки зору теоретично-правового аспекту, і з точки зору загальноновизаних принципів демократичної, правової держави.

У 1991 році Україна визначилася з пріоритетами свого розвитку, які знайшли своє закріплення в новій Конституції України. Наша держава прагне увійти до Європи. Це передбачає проведення реальних реформ у суспільстві, і найпершою складовою їх успіху є посилення ролі судової влади, забезпечення її незалежності. У цьому зв'язку Україна не може не брати до уваги Європейську хартію про статус суддів та Рекомендації Комітету Міністрів Ради Європи щодо незалежності судочинства №R (94) 12

від 13 жовтня 1994 року. Обидва документи передбачають, що стосовно кожного рішення, пов'язаного з добором та призначенням судді на посаду, підвищенням по службі або припиненням його повноважень, національним законодавством передбачено «втручання» незалежного органу. Згідно з параграфом 3.1 Європейської хартії про статус суддів «рішення про призначення обраного кандидата на посаду судді та призначення його до конкретного суду приймається незалежним органом... або за його пропозицією». Крок у наближенні України до європейської моделі судоустрою було зроблено започаткуванням Вищої ради юстиції. У цьому Україна залишила далеко позаду свого найближчого східного сусіда — Російську Федерацію, яка тільки підходить до необхідності створення такого органу. Історичний досвід діяльності подібних українській Вишій раді юстиції органів інших країн підтверджує, що вони реально забезпечують незалежність судді і від законодавчої і виконавчої влад, і від адміністративної влади всередині судової. На цьому тлі Україна має вигляд непослідовної в проведенні реформи судоустрою.

Створивши орган, завданням якого є формування високопрофесійного суддівського корпусу, поклавши на нього всю відповідальність за це, наділивши відповідними конституційними повноваженнями, деякі владні сили України виявилися неспроможними подолати старий стереотип щодо кадрового забезпечення судів, а можливо, і політично незацікавленіми у здійсненні Вищою радою юстиції у повному обсязі своїх конституційних функцій. Тільки такий висновок можна зробити, ознайомившись з думками представників парламенту, Міністерства юстиції, Верховного Суду України під час розгляду конституційного подання Вищої ради юстиції, викладеними у рішенні Конституційного Суду. Їхня позиція зводилася винятково до заперечення права Вищої ради юстиції вносити подання про обрання суддів безстроково до Верховної Ради практично без правової мотивації. Це і не дивно, оскільки усунення незалежного колегіального органу від прийняття рішень про відбір суддів для обрання їх на посади безстроково створює певні умови для посилення впливу на суддів і «невидимого контролю» за здійсненням правосуддя з конкретних справ, забезпечує їх «слухняність».

Слід зазначити, що у зв'язку з прийнятим Конституційним Судом України рішенням та відповідно до пункту 7 статті 51 Закону України «Про судоустрій України» Голова Верховного Суду України одноособово вносить подання до Верховної Ради України про обрання суддів безстроково.

Президент України підтримав подання Вищої ради юстиції, вважаючи, що вживаний термін «призначення» у пункті 1 частини 1 статті 131 Конституції України дає право Вишій раді юстиції вносити подання і Президенту України про призначення на посаду судді вперше, і до Верховної Ради про обрання суддів безстроково. Правильність такої позиції доводять передусім мета створення Вищої ради юстиції та покладені на неї завдання. Винятково правовий аналіз цього поняття в контекстному зв'язку з іншими нормами Конституції також підводить до такого висновку, що було викладено вище. Жаль, що Конституційний Суд України не спромігся остаточно зруйнувати залишки корпоративності судової системи під час кадрових призначень, зміцнити гарантії незалежності суддів, а залишив формування суддівського корпусу на півдорозі до європейських стандартів.

Сергій КІВАЛОВ,
голова Вищої ради юстиції,
доктор юридичних наук,
професор.

Повернутися з еміграції

Тема «Україна та Європа» зробилася протягом останнього часу модною — якщо судити з кількості висловлювань наших провідних політиків та з кількості організовуваних у Києві конференцій і семінарів, на яких розглядають перспективи інтеграції України до Євросоюзу. А якщо вірити заяві Л. Кучми про те, що повне членство у ЄС Україні ні за його президентства, ні за урядування його наступника ще не світить, якщо згадати ще й розмови про можливий третій термін діючого Президента, які раз у раз з'являються серед його найближчого оточення, можемо бути певні: ще років двадцять тема «Україна і Євросоюз» просто приречена лишатися в епіцентрі загальної уваги, — на жаль, тільки на рівні добрих намірів.

Утім, за цим невеселим жартом — серйозний підтекст. Двадцятилітній термін може виявитися й коротшим, якщо ми самі будемо готові його скоротити. Але, в будь-якому разі, проблема інтеграції України до ЄС — проблема перспективи. Отже, ми не можемо розглядати цю проблему в статисті сьогодинішнього стану і України, і ЄС. Якщо ми прагнемо кудись увійти завтра, то маємо добре уявляти, який вигляд це «шосе» завтра матиме. І які завтра будемо ми самі.

Поки що констатуємо: ЄС динамічно трансформується під впливом обставин. І сьогодні об'єднана Європа стоїть на своєрідному перехресті. Перед ЄС постала серйозна проблема — реформи механізму поділу влади (ця проблема обумовлена розвитком ЄС — з одного боку, та розширенням ЄС на Схід — з другого). Є німецька концепція створення федеральної (союзної) Європи зі спільною зовнішньою і оборонною політикою. Є французько-британська концепція, яка передбачає створення в рамках ЄС федерації національних держав.

2002—2004 роки визначать, яким буде ЄС організаційно і змістовно, наскільки він буде громіздкою і наскільки — керованою структурою, який обсяг проблем і в який спосіб спроможний буде вирішувати. Нарешті, чи не утворяться в рамках ЄС якісь внутрішні вузлі об'єднання. Окрім цього, розвиватимуться відносини ЄС із НАТО, які сьогодні мають доволі складну й цікаву динаміку. І досі невідомо, яка лінія — евроцентристів чи евроатлантистів — переможе завтра у виборі моделі цих відносин.

Без сумніву, все це істотно вплине на майбутнє Євросоюзу. Кажучи про перспективи вступу України до ЄС, цього не можна не враховувати, і не можна не намагатися прогнозувати імовірних сценаріїв розвитку подій.

Маніпуляція крайнощами

З другого боку, помилковим було б і спрощене бачення перспективи України щодо ЄС. Адже сьогодні в Україні політичні сили, маніпулюючи свідомістю більшості, найчастіше змагаються в крайнощах: або Україна повинна негайно ввійти в число повнокровних членів ЄС, або ж — негайно геть від європейських структур — до Росії.

Перше гасло на сьогодні закінчується лише теоретичною (на жаль) дискусією, друге — є рудиментом комуністичної ідеології замкненості. Але і одне, і друге є для України шкідливим.

Адже те, до чого ми кличемо, за що агітуємо, повинно бути обґрунтованим, правдивим і зрозумілим для більшості членів українського суспільства. А сьогодні за обом гаслами стоїть намагання об'єднати націю пошуком тільки зовнішніх мотиваційних стимулів: їти в Європу. Чи їти в Росію.

Але, по-перше, прагнення утвердитися за рахунок інших породжує меншовартість. А по друге, проста подорож — чи то в Європу, чи то в Росію — нічого не змінить в Україні, хіба що додасть розчарувань її громадянам.

Мало хто може заперечувати: бажання кудись інтегруватися з'являється тому, що там краще, і там подобається більше, ніж у себе вдома. Але товаришують — рівні або близькі.

Звідси очевидний висновок. Щоб увійти до ЄС, Україні потрібно досягти стандартів Євросоюзу. Треба перелускувати власне життя. Саме цей процес, а не якийсь інший я назвав би інтеграцією України в об'єднану Європу. Щодо, власне, ЄС, ми маємо чесно визнати: з огляду на рівень розвитку нашого суспільства, можемо

говорити сьогодні не про повне членство, а лише про рівень та форми співпраці з цією структурою.

Декларації, не підкріплені фінансово

Формальна сторона такої співпраці є начебто успішною. Є угода про партнерство та співробітництво. Є стратегія інтеграції України до ЄС, затверджена Президентом 11 червня 1998 року. Є програма інтеграції України до ЄС (червень 2000 року). Є навіть міністерство, що відповідає за європейську інтеграцію.

Але на практиці це — декларації, які не підкріплені належним чином ні організаційно, ні фінансово (тут я нічого не говорю від себе, просто переповідаю оцінку держсекретаря українського МЗС Чалого з його інтерв'ю газеті «Дзеркало тижня» від 8—14 грудня цього року).

Пам'ятаймо й про ще одну важливу річ: членство в ЄС — це не лише можливість, а й відповідальність, це, якщо хочете, й певне самообмеження. І цілком закономірно, що європейські розвинені держави зважували всі плюси та мінуси такого членства, вирішували проблему вступу до Євросоюзу загальнонаціональними референдумами. І не завжди наслідки таких референдумів були позитивні — згадаймо приклад Норвегії.

Скажіть, а що знають громадяни України про плюси та мінуси участі України в ЄС? По суті, нічого.

А якщо ми вважаємо, що громадянам цього знати й не потрібно, то заради кого тоді вправляємося ми в словесах? І чи не зраджуємо цим один з найголовніших європейських стандартів — відкритість і зрозумілість політики для своїх громадян? Отже, ще один висновок, хоч який очевидний він є: вступові до ЄС має передувати величезна просвітницька робота з боку і держави, і всіх структур громадянського суспільства.

Вічне питання

Нарешті, про вічне для України питання: Європа чи Росія? І чи вибір Європи означає — проти Росії?

У двадцяті роки минулого століття «націонал-комуніст» Микола Хвильовий кинув знамените гасло: «Геть від Москви! Дайшов Європу!». Формально за тим стояла суто естетична програма — підвищення рівня українського письменства. Але цей нехитрий камуфляж нікого не ввів в оману — гасло сприйняли як суто політичне. І письменник Хвильовий заплатив, зрештою, за нього власним життям.

Сьогодні вибір між «Москвою» і «Європою» набув для України іншого, цілком реального значення. Насамперед ідеться про різні за змістом можливі зовнішньополітичні пріоритети України: «євразійська інтеграція» (до якої схиляють нас не лише «ліві», а й політики — виразники ділових інтересів Росії) або рух у напрямі «спільного європейського дому».

Цей вибір — вибір між двома способами життя, двома майже взаємовиключними системами цінностей. Це — вибір між тим, де ми були, і значною мірою досі залишаємося, і тим, де нам доцільно було б перебувати. З одного боку, «Москва» як символ підпорядкування людини владі держави, як безумовне царство патерналізму, як намагання оборонити свій замкнений світ від усіх апіорно зловорожих чужинців. З другого боку, «Європа», де мирний розвиток національних традицій, яким ніщо не загрожує, сполучається з самоцінністю кожної окремої людини, де панує індивідуальна свобода й підприємливість, де суспільство відкрите для всіх свіжих віянь і позитивних впливів.

Підкреслюю, я зовсім не отожд-

До Європи — через європейські стандарти життя

нюю цих понять із сьогодинішніми реальними Росією та Євросоюзом. У Росії є, безперечно, багато доброго, багато такого, що спільне і дороге для всіх слов'ян. Зрештою, після 11 вересня саме Росія з її заповзятливим молодим керівником однозначно обіграла Україну на «західному напрямі». Водночас у новій об'єднаній Європі є чимало цілком реальних проблем. Та й не в усьому глобалізація, в яку виявився залученим старий континент, є беззастережним благом,

І все-таки на сьогодні ці сценарії «Москви» та «Європи» сприймаються нашим суспільством як взаємовиключні, а всілякі спроби започаткувати рух на кшталт «До Європи — разом із Росією» — як спробу закамуфлювати реальне прагнення прив'язати Україну до того самого старого російського імперського воза.

Потрібно пам'ятати також і те, що Росія сьогодні трансформується й сама. Це дається їй дуже важко. Навантажувати її обов'язком тягти Україну — небезпечно для самої Росії, а ще небезпечніше — для нас.

Непевний статус «нічийної зони»

Чи є сьогодні об'єктивні передумови для того, щоб Україна обрала саме «Європу» (яка тільки й гарантує її національне тривання в майбутніх часах — бо ж статус «нічийної зони» в нинішньому світі — непевний і нетривкий)? Вочевидь, так. Адже наша держава (на відміну, скажімо, від Туреччини, що також стукає у двері Євросоюзу) цілком розташована на Європейському континенті. Вона — держава християнської цивілізації (а Європа переважно — саме християнська попри всі розмови про мультикультуралізм і реверанси в бік арабсько-тюркських громад). Мало того, вона в різні періоди була присутня як вагомий чинник загальноєвропейської політичної та економічної сцени (згадаймо хрестоматійну історію про трьох дочок Ярослава Мудрого, про козаків під Дюнкерком, зрештою, про українську пшеницю, яка годувала всю Європу ще на початку ХХ століття).

Отже, Україна повинна не так прагнути в нову для неї частину світу, як просто повернутися з еміграції туди, де вона вже колись перебувала — політично й духовно. Україна має наблизитися до Європи не географічно (саме з цим усе гаразд), а рівнем демократії, пошанування прав людини, економічного розвитку, забезпечення своїм громадянам соціальних стандартів. Тільки тоді слова «Європейський вибір України» набудуть реального змісту.

«Європа» повинна стати для нашого пересічного громадянина не просто землею на захід від Бугу. Слово «Європа» має насамперед означати для нього відповідальну владу, непідкупний суд, армію без дідівщини, суспільство високого рівня життя. І не деінде, а в самій Україні.

Саме заради такої Європи варто боротися. Саме таку Європу варто обстоювати українським політикам.

Щодо Росії, то вона в цьому перелуску виграє. Бо європейська Україна — це гарантовано і європейська Росія, але сама по собі, як добра сусідка, а не як старша сестра.

Якщо ми це усвідомимо, наш шлях до Європи буде динамічний (хоча й не швидкий і простий). Але, долаючи цей шлях, ми багато чому навчимось, і, можливо, навчимо чогось і навколишній світ. Бо Україна, яка невимовно багато страждала в минулому, справді спроможна принести цьому світові послання добра й справедливості. Ми справді можемо нагадати благополучним європейцям про певні дуже важливі речі, про які вони, ймовірно, вже й забули в своєму благополуччі (і через те здатні робити небезпечні помилки, коли йдеться про їхнє спілкування з іншими, менш благополучними народами).

Але якщо ми не усвідомимо цього, Україна і Європа й надалі асоціюватимуться з рухом із різними швидкостями і в різних напрямках. А який рух, коли й приводить до однієї точки, то лише випадково і ненадовго.

Анатолій МАТВІЄНКО, народний депутат України, голова УНП «Собор».

Офіційно

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2001 рік»

Верховна Рада України постановляє: І. Внести до Закону України «Про Державний бюджет України на 2001 рік» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 2-3, ст.10, № 41, ст.202) такі зміни:

1. У статті 2: 1) у частині першій цифри «41.990.788,5» та «33.302.241,2» замінити відповідно цифрами «41.961.066,9» та «33.272.519,6»; 2) у частині другій цифри «41.990.788,5» та «32.627.545,8» замінити відповідно цифрами «41.961.066,9» та «32.597.824,2».

2. У статті 41: 1) в абзаці другому цифри «3.817.697,8» замінити цифрами «4.017.232,6»; 2) в абзаці третьому цифри «2.349.985,2» замінити цифрами «2.320.263,6».

3. Статтю 50 доповнити частиною четвертою такого змісту:

«Перерахування додаткової дотації бюджету Автономної Республіки Крим, обласним бюджетам, бюджетам міст Києва та Севастополя на підвищення посадових окладів (ставок заробітної плати) та погодинної оплати праці працівників установ і закладів освіти, стипендій студентам вищих навчальних закладів і учням професійно-технічних навчальних закладів проводиться централізовано Державним казначейством України до 20 грудня 2001 року».

4. Статтю 70 доповнити частинами другою та третьою такого змісту:

«Списати заборгованість державного спеціалізованого підприємства «Чорнобильська АЕС» зі сплати податків, зборів (обов'язкових платежів) та нараховані за несвоєчасну їх сплату фінансові санкції, пеню, штрафи станом на 1 липня 2001 року.

Кошти, що надходять державному спеціалізованому підприємству «Чорнобильська АЕС» як розрахунок державного підприємства «Національна атомна енергогенеруюча компанія «Енергоатом» за електроенергію, відпущену колишнім відособленим підрозділом зазначеної компанії «Чорнобильська АЕС» в обсязі заборгованості, списаної згідно з частиною другою цієї статті, зараховуються до спеціального фонду державного бюджету і спрямовуються на фінансування робіт із зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС, а також на соціальний захист працівників станції у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України».

5. Доповнити Закон статтею 75¹ такого змісту:

«Стаття 75¹. Головним розпорядником коштів державного бюджету, Верховній Раді Автономної Республіки Крим, обласним, міським, районним, селищним, сільським радам забезпечити підвищення з 1 вересня 2001 року посадових окладів (ставок заробітної плати) та погодинної оплати праці працівників установ і закладів освіти, стипендій студентам вищих навчальних закладів і учням професійно-технічних навчальних закладів у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Кабінету Міністрів України вирішити питання щодо збільшення витратків установам і закладам системи професійно-технічної освіти на оплату комунальних послуг шляхом їх перерозподілу у межах бюджетних призначень Міністерства освіти і науки України на 2001 рік».

6. У додатку № 1: 1) у доходах за кодом 410101 «Кошти, що надходять до державного бюджету з інших бюджетів» у колонках «Всього» і «загальний фонд» цифри «2349985,2» та «2349985,2» замінити відповідно цифрами «2320263,6» та «2320263,6»;

2) в підсумковому рядку «ВСЬОГО ДОХОДІВ» у колонках «Всього» та «загальний фонд» цифри «41990788,5» та «33302241,2» замінити відповідно цифрами «41961066,9» та «33272519,6».

7. У додатку № 3 цифри і слова замінити цифрами і словами згідно з додатком № 1 до цього Закону.

8. Додаток № 4 викласти у редакції згідно з додатком № 2 до цього Закону.

II. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
15 листопада 2001 року.
№ 2774-III.

З додатками можна ознайомитися у спеціалізованих офіційних джерелах.

Бригада швидкого реагування

Так можна назвати групу російськомовних хлопців, які «працюють» з гостями польської столиці з колишніх братніх республік на варшавських вокзалах

Ви зібрались або збираєтесь у поїздку до Польщі? Добре продумайте її мету, оскільки, за «щасливого» збігу обставин, вам доведеться описувати її не два рази — на українській і польській митницях, а три, а то й чотири. Вашою метою жваво цікавитимуться хлопці з «бригади». Знайомство з ними для частини подорожуючих може розпочатися ще на українських вокзалах, залежно від укомплектованості штатів їх міліцейських відділків.

Утім, переважна більшість наших співвітчизників має нагоду «поспілкуватися» з цими хлопцями на вокзалах усіх великих польських міст, а передусім у Варшаві: на автобусних станціях Варшава-Стадіон і Варшава-Західна та на залізничних вокзалах Варшава-Східна і Варшава-Західна.

Вийшовши з багажем із автобуса, особливо у вранішніх або вечірніх сутінках, будьте напоготові!

До вас підійдуть і, ввічливо привітавшись, пояснять, що цю територію контролює «бригада», яка «опікується» нашими співвітчизниками в Польщі, і... спитають про мету вашого приїзду. Наступне запитання буде конкретніше — із можливістю перевірки достовірності відповідей на місці: скільки грошей маєте при собі? Тут треба вибирати: або кажеш правду і сплачуєш певний відсоток від наявної суми, або заперечуєш — і залишаєшся, після ретельного «бригадного огляду», ні з чим. Як пояснюють хлопці, гроші необхідні на утримання «бригади».

Характерно, що під час обробки клієнта на стадії вступної розмови використовується метод батога і пряника: один із «слідчих» — лагідний і доброзичливий, а другий, злий, постійно під'юджує доброго не вірити казкам жертви і піддати її бригадній перевірці. Треба віддати належне хлопцям, вони знаються на психології: якщо ви і ваша розповідь варті, на їхню думку, довір'я, то вас можуть відпустити, попередньо перевіривши, для годиться, ваш гаманець і забравши якусь символічну суму — (20—50 злотих — еквівалент 5—12 доларів) «на пиво». Та це за умови, що у вас виявили суму, якої вистачить лише на покриття вартості подорожі.

Якщо ж ви бізнесмен, заробітчанин

або їдете транзитом, щоб, скажімо, придбати автомобіль в одній із західно-європейських країн (наприклад, в Німеччині), то, як то кажуть, звиняйте, але доведеться поділитися з братками.

Наступний етап — «канари», тобто контролери міського комунального транспорту. Зайшовши після «рідної» перевірки до автобуса чи трамвая привокзального маршруту, не зволікайте й одразу ж компостуйте квитки — за себе і за кожну (!!!) одиницю багажу. Бо тільки-но зачиняється двері і трамвай чи автобус рушить, вас неодмінно, причому негайно, попросять пред'явити проїзні документи. Не надійтесь, що пронесе. Система контролю на привокзальних маршрутах відпрацьована й функціонує чітко й системно, не те що у Києві чи Львові. Кризь її сито не прослизне жоден «заець». Найчастіше вам інкримінуватимуть відсутність квитка на перевезення багажу. Ваші аргументи стосовно розмірів валізи, які не підлягають додатковій оплаті, не приймаються. Вас попросять вийти з транспортного засобу і пророблятимуть — погрожуючи поліцією — доти, доки не витягнуть хоча б частини «належного» штрафу. Звичайно, все має такий вигляд, буцімто вам ідуть на поступки, а отже, про будь-які квитанції не може бути й мови. Після того, як ви розрахувались з «канарами», можете спокійно прямувати у потрібному вам напрямі — звичайно ж, навчені гірким досвідом, із жменюю закомпостованих квитків. І аж тепер можете собі сказати: «Вітаємо панство в Варшаві!»

Куди ж дивляться польські правоохоронні органи? — слухно запитаєте.

Польська поліція у плані фінансового забезпечення перебуває в дуже по-дібній до української ситуації. Низька

оплачуваність патрульно-постової служби є причиною дефіциту кадрів. Проте навіть незважаючи на це, кожний приїзд чи від'їзд автобуса «зі сходу» супроводжується появою поліцейської машини, яка чекає аж до його відправлення. Останнім часом запроваджено навіть практику супроводження автобусів від Варшави-Західної до Варшави-Стадіон поліцейським патрулем. Та за межами автобуса й автовокзалу поліція фізично не в змозі супроводжувати кожного туриста.

Як же бути? Поради можуть бути такі. Намагайтеся приїжджати до місця призначення засвітла.

Не будьте занадто економними — на вокзалах до ваших послуг таксі найрізноманітніших марок, починаючи від БМВ. Отож, вийшовши з автобуса чи поїзда, швиденько беріть таксі. Повірте, заощадите і на моральних, і на матеріальних втратах.

Коли повертаєтесь в Україну рейсовим автобусом (наприклад, Варшава—Львів), то, як і до Варшави, намагайтеся приїхати завидна.

Якщо ж автобус прибуває у темну пору доби, то:

а) не виходьте з нього поблизу Львівської опери або на Стрийському автовокзалі;

б) наймати таксі старайтеся разом з кимось із хоч трохи знайомих пасажирів цього ж рейсу і в жодному разі не погоджуйтеся на підсадку незнайомих людей;

в) якщо ви не львів'янин, не користуйтеся порадами щодо пересування містом, взятими у «чергових» з «бригади». Всю необхідну інформацію ви можете отримати у водія автобуса.

З приїздом вас!

Іван КОЗЛОВСЬКИЙ.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Львів—Варшава—Львів.

Р. S. За іронією долі склалося так, що коли дописував останній рядок, у новинах на «ВОТі» (варшавське телебачення) повідомили про арешт трьох громадян України, котрі збирали «данину» зі своїх земляків на одному з варшавських вокзалів. Це буде також суттєвим доповненням до відповіді на запитання про роботу польських правоохоронних органів.

За каторгу заплачено. Грошима, здоров'ям, життям

Рабсила

Тема не нова. Але громадськість знову і знову обурюється з приводу порушення прав людини та дискримінації стосовно жінок. Як відомо, Україна стала однією з перших країн Європи, яка порушила на державному рівні проблему запобігання торгівлі жінками. Проте питання захисту прав жінок, котрі постраждали від насильства або стали жертвами торгівлі, залишаються нерозв'язаними.

Ми знову повертаємося до старої розмови. Але об'єктом нашої уваги будуть не наївні дівчата, яких через обман можна вивезти за кордон для використання в секс-індустрії, а заміжні жінки, вік яких часом наближається до шостого десятиліття.

Останніми роками помічено сплеск зацікавленості жінок зрілого віку (інакше кажучи, кому за 40) до роботи за кордоном. Надто популярна в народі була розхожа байка про якусь там знайому, котра непогано влаштувалася в Італії: попрацювавши гувернанткою у багатій сім'ї, назбирала грошей і навіть вдало вийшла заміж, а тепер не тільки дітям та онукам матеріально допомагає, а й своєму колишньому чоловіку-алкоголіку інколи столодарову купюрою передає. Гріх дорікати жінкам у наївності чи надмірній довірливості, адже здебіль-

шого вони йдуть на ризик з однієї причини — хочуть заробити грошей для сім'ї, поставити дітей на ноги. Історія 43-річної луганчанки тому підтвердження.

Марія опинилася в Монако «випадково». У фірмі з працевлаштування їй пообіцяли роботу в Швейцарії. Але ж не поверталися назад, до Луганська. Погодилася на Монако, тим паче, що попрацювати їй запропонували нібито в українській сім'ї. Так вона потрапила... в рабство до своїх. Вони заставляли її працювати цілодобово без вихідних і при цьому жодних грошей не платили. Годували погано, за кожну, навіть малу, провину били. Відпустили Марію додому тільки тоді, коли хвора жінка ні на що не була здатна. Їй на зміну прийшла однолітка, із сьязячими від щастя очима. Ма-

рія тільки й устигла їй шепнути: тікай звідси, поки тебе не угробили. Хоча знала, що вирватися з чужої країни, де твоє перебування нелегальне, — не так-то просто.

Сім'я Іванових поїхала до Італії також не відпочивати. 50-річний чоловік і 44-річна дружина вирішили заробити грошей на сільгоспроботах. Повіривши в розповіді «бувалих», котрі по кілька тисяч американських доларів на збиранні фруктів заробляли, подружжя позичило грошей — розплатитися з фірмою з працевлаштування — і ризикнуло. Перші 15 днів, доки їхнє перебування на території Італії вважалось законним, з хазяями не було проблем — їх годували поїли, роботою не завантажували, і гроші платили. Але тільки-но термін туристичної візи минув, подружжя роз'їхали. 44-річну жінку насильно віддали до борделю, а її чоловіка відвезли до іншого міста. І він, і вона стали рабами... Додому вони повернулися в різний час. Сім'я розпалась. У дружини — нервовий зрив, а чоловік оббиває пороги правозахисних організацій і домагається одного — щоб йому по-

вернули гроші, якими він оплатив своє рабство.

За інформацією Луганського регіонального правозахисного соціолого-освітнього центру «Жінки Донбасу», останнім часом по допомогу до них звернулося майже 40 жінок, які розміняли п'ятий десяток років. Головна причина таких звернень — обман фірм з працевлаштування.

— Бажаючих працювати за кордоном серед жінок 40-річного віку і старше дуже багато, — розповідає керівник центру Лілія Ковешнікова, — приблизно 8 відсотків від усієї кількості луганчанок, котрі від'їжджали на заробітки. Дехто повертається, а декотрих доводиться шукати з допомогою міжнародних організацій. Наприклад, нині ми допомагаємо в пошуку 40-річної луганчанки, яка пропала в Німеччині. Її старенька мати не знає спокою вже кілька років.

Як випливає з розповіді Лілії Ковешнікової, бажаючих поїхати дуже багато, але від'їжджають не всі: бракує коштів. На жаль, страшні історії, якими рясніють засоби масової інформації, і попередження про те, що приховано

за оголошеннями всіляких контор про закордонний хліб, не додає нашим жінкам здорового глузду. Почуття відповідальності за сім'ю і дітей притлумлює почуття небезпеки — і вони ризикують. Ризикують навіть життям своїм. Адже відомо, що для багатьох наших співвітчизниць мандрівка за кордон стала останньою в їхньому житті.

Побороти таку тенденцію, найпевніше, сьогодні неможливо. І річ не в тім, що жінкам бракує адекватної інформації про проблему насильства, про правила поведінки в загрозливих ситуаціях, бракує знань своїх прав та обов'язків. Це ще не головне. Важливо, щоб наше суспільство стало іншим, щоб жінки не залишали країну в пошуках мрії «пожити по-людськи».

Алла АНТИПОВА.

Р. S. За даними Міжнародної організації з міграції, за останні роки більш як 400 тисяч українських жінок залишили країну в надії на краще життя. До цього їх підштовхує відсутність перспектив виживання в умовах економічної кризи: понад 60 відсотків зареєстрованих безробітних в Україні — жінки...

На межі війни

Делі та Ісламабад готові до війни. Дві війни в одному регіоні — це вже занадто! Якщо зважити, що Індія і Пакистан — ядерні держави, то пристрасті, які щодня дедалі більше розпалюються, можуть коштувати дуже дорого не тільки їм, а й іншим країнам регіону.

Від взаємних погроз та образ сторони вже перейшли до локальних воєнних дій у Кашмірі. Є загиблі й поранені. Крім того, служба безпеки Індії заарештувала співробітника секретаріату парламенту за обвинуваченням у шпигунстві на користь Пакистану. Його взяли під час передавання таємних відомостей співробітнику пакистанського посольства. Дипломата відповідно також було заарештовано, що спричинило новий дипломатичний скандал.

Нагадаю, причиною чергового загострення відносин між країнами став теракт в індійському парламенті 13 грудня. Є версія, що про підготовку теракту індійським спецслужбам було ві-

домо заздалегідь. Проте жодних заходів протидії терористам не було вжито спеціально, щоб потім начебто розіграти карту своєї, локальної, антитерористичної кампанії, яка могла б розв'язати проблему Кашміра на користь Індії. Але, хоч би як там було, з одного боку, Делі звинуватив Ісламабад у підтримці кашмірських терористів, а з другого — почав переконувати США в тому, що час покарати і терористів, котрі окопалися в штаті Джамму і Кашмір, і Ісламабад, що їх підтримує.

І перша реакція Держдепартаменту США була така, на яку очікувала індійська влада. Щоправда, потім у Білому домі почали вселяю заспокоювати Делі. Та було вже пізно. Прем'єр-міністр Індії Атал Біхарі Ваджпай заявив, що проти агресора буде вжито найжорсткіших заходів. Аж до оголошення війни.

Ці заяви Пакистан зустрів висуненням на кордон з Індією додаткових військових частин. У відповідь до тих са-

мих кордонів вирушили ешелони з індійськими військовими частинами і важкою технікою.

Звичайно, Ваджпай каже про те, що Індія не має наміру починати війну з Пакистаном, що це лише захисні заходи. Проте його заяви про необхідність знищення тренувальних таборів, про заморожування рахунків організацій, які фінансують кашмірських терористів, та про викриття пакистанських спецслужб в організації теракту дають змогу припустити, що індуси не проти влаштувати в Кашмірі маленький «Афганістан».

Чи вийде? Адже Пакистан — партнер США в афганській війні. І, безперечно, Сполучені Штати підтримають його. Тим паче що Ісламабад заявив про готовність розглянути докази причетності пакистанських громадян, які мешкають у Кашмірі, до нападу на індійський парламент.

Яна СТАДІЛЬНА.

Доброта різдвяного гатунку

(Початок на 1-й стор.).

Популярні телеведучі, естрадні співаки, актори, дружини визначних політиків також відкрили рахунки, а кошти, які на них надходять, передають будинкам престарілих або нужденним співгромадянам, які опинилися на межі злиднів або інших лих. Зірка реклами і загальна улюблениця телеведуча Верона Фельдбуш, котра власним коштом буде дитячу лікарню, оголосивши про намір зібрати гроші для бідних родин, сказала: «Я можу сама пожертвувати ці гроші. Але кожен із нас має взяти участь у долі тих, кому в цьому житті не поталанило».

Між зірками виникло таке собі здорове змагання: хто збере для знедолених більше грошей? Що означає: того й більше любить публіка. Відомий німецький сатирик Гаральд Шмідт, який щовечора з'являється на телеекрані зі своїми нещадними ремарками та сюжетами й гострого язика котрого побоюються всі хоч трохи відомі люди, знаменитості та можновладці, поглянувши на «свій» рахунок, зазначив: «Так мало? У нас що, немає підприємців і багатих людей? Чи жадова

заїла?» Цього було достатньо, щоб наступного вечора рахунок неабияк збільшився.

Це дещо схоже на кампанію: «Допоможи бідним, не забудь про безпритульних, голодних, злиднених!» Хоч би де вони живуть — у твоєму місті, в зруйнованому Афганістані чи в нетрях Аргентини. «Допоможи, допоможи, допоможи!» — закликають церкви, благодійні організації, партії та спілки, хай хоча б на Різдво знедолені відчують турботу про них. Канцлер Федеративної Республіки Герхард Шрьодер, закликаючи виявити співчуття до тих, хто самотній у світле свято Різдва Христового, попросив співгромадян: «Якщо ви помітили, що з поштової скриньки вашого сусіда вже давно ніхто не виймав пошти, постукайте до нього в двері: можливо, він потребує вашої допомоги. Згадаймо одне про одного!»

Мабуть, від такої турботи, нехай і громадської, нехай і раз на рік, та багатьом стало тепліше. А після вчорашнього родинного тихого Святого вечора Німеччина готується до бурхливих новорічних веселощів. У кожному місті біля магістратів

встановлено величезні красуні-ялинки. Деякі завезено навіть із сусідньої Швейцарії: теж змагання — у кого ялинка гарніша. І жодних конструкцій, лише справжні! Головну берлінську ялинку встановлено поряд з Рейхстагом. Але місцем проведення свята стане, як завжди, відрізок вулиці від Колони перемоги до Бранденбурзької брами. Передбачають, що у святкуванні візьмуть участь близько 500 тисяч людей. Організатори обіцяють влаштувати лазерне шоу над 69-метровою Колоною перемоги. А сто-

лична радіостанція «94,3» готує новорічний сюрприз: опівночі з усіх радіоприймачів, налаштованих на її хвилю, пролунає так званий сигнал щастя. Цей сигнал — комбінація високочастотних звуків, яка, стверджують організатори, спроможна викликати у людини відчуття щастя. А що, під Новий рік усіляке трапляється...

Валентина ПИСАНЬСКА. Франкфурт-на-Майні.

На фото АП: так святкують Різдво на головній площі Мехіко — Зокало.

Американські «Прогулянки Віфлеємом»

Віфлеєм дві тисячі літ тому. Я торгую в крамниці, продаю мітли. Поряд виставили свій товар інші власники крамничок. Першого дня повз нас, «торгуючись», пройшло чоловік 600. Наступного — майже тисяча. А на третій день — 1400. Всі йдуть туди, де постійляй двір. Біля нього — стайня, в якій справжні кози, коні, ослики, овечки та лама. Раптом спалахує світло, і янголи співають про народження Ісуса...

Закінчується остання вистава, вже не торгую мітлами у Віфлеємі, а все одно важко повернутися до реальності. Може, тому, що я за тисячі кілометрів від житомирського морозу і снігу? І вперше в житті відзначала Різдво по-американськи.

Приготування до цього свята почалися ще в День подяки, тобто 21 листопада, хоча в деяких будинках і тоді вже була, так би мовити, повна бойова готовність. А наша сім'я, яка прийняла мене на весь навчальний рік (батько — водій, мати — медсестра та двоє дітей, молодших за мене), відразу після святкового обіду помчала додому розпаковувати коробки різдвяних прикрас і причепурювати весь дім. Десь до півночі всі святкові атрибути, до того розкидані по будинку в художньому хаосі, зайняли свої законні місця: Санта-Клауси, сніговики та фарфорові містечка у вітальні, великий різдвяний вінок та легендарні «панчохи» — над каміном. А в центрі уваги — ялинка, вся у вогнях та янголах, майстерно зроблених вручну.

Та це — тільки початок, таке собі нагнітання святкового настрою. Наступна розвага в різдвяному списку — похід по магазинах. Великий розпродаж починається одразу після Дня подяки, тому багато хто починає пошук подарунків ще з

шостої ранку. На черзі — ритуал запакування покупок в яскраві коробки та барвистий папір. Подарунки, подарунки, подарунки... Що ближче до Різдва, то більше їх під ялинкою: малих і великих. Для членів родини і для друзів... А в поштових скриньках — десятки листівок.

Та Різдво — то не лише ялинка, подарунки і святковий стіл. Це насамперед день народження Ісуса Христа. Тому найголовніша частина святкового дійства відбувається в церквах, більшість яких у цьому куточку Америки — баптистські. А церква міста Браєрвуд цього року особливо виділилася серед усієї північної Джорджії. Почалося все з пропозиції пастора показати людям Різдво із незвичної перспективи. Так народилася ідея «Прогулянки Віфлеємом» — великої різдвяної вистави. Мета — відтворити чарівну ніч народження Ісуса Христа якомога реальніше. Спочатку цей залум видався просто нездійсненним. Але підготовка потроху набирала обертів. Найвідданіші пропадала на «будові» до пізньої ночі. І, попри зливи, грози та вітер, біля церкви виросло справжнє містечко з крамничками, готелем, стайнею, храмом та брамою. Всю цю дивовижу створено на кошти парафіян, їх зусиллями та молитвами.

Водночас готувалися «актори». Учасники вистави мали перевтілитися у власників крамниць та готелів, у римських вояків та янголів, у Йосипа й Марію. Костюми позичені. І кожному знайшлося вбрання, щоб передати атмосферу Віфлеєма два тисячоліття тому. Коли нарешті настав час першого дня вистави, глядачі були здивовані — все видавалося таким реалістичним.

...Заходячи до міста, платиш мито жадібному податковому колекторові. Потім

блукаєш крамниціями, де тебе розпитують про те і про се, розповідають чутки про появу месії. Бачиш римських вояків, котрі на гарячому ловлять злодіїв і ведуть їх до в'язниці... Так поступово поринаєш в атмосферу давнього Віфлеєму. Потім дорогою до заїзду зустрічаєш Йосипа та Марію, де вони мають намір переночувати. Бачиш, як власник постоялого двору проганяє їх до стайні. Потім ідеш до пастухів, вони гріються біля вогню, висловлюючи свої сподівання на месію. І от уже лунає спів янголів. Ідеш із пастухами до стайні, там у яслах Ісусик, а біля нього перелякані та щасливі Марія і Йосип. Знову вирушаєш у дорогу, зустрічаєш трьох королів, які несуть дари Божому Синові. А ось і храм у Єрусалимі, де Ісусові дали ім'я. Нарешті бачиш Ісуса з учнями, він навчає їх своєї мудрості...

Хоч в тій виставі мені випала скромна роль, але аудиторія вимагала повної віддачі. Адже в «Місті» було водночас шість—сім груп. Непросто сприймати їх відокремлено і водночас не виходити з ролі. Після тої вистави дуже багато людей були безмежно вдячні нам, церква Браєрвуда отримала сотні захоплених відгуків та побажань.

Вероніка КАВУН.

Штат Джорджія, США.

Вероніка Кавун закінчила десять класів у Житомирі. Успішно пройшла тестування та співбесіди, що їх проводили представники американської програми «Акт на підтримку свободи», і тепер живе у звичайній американській сім'ї. Навчається разом зі своїми заокеанськими ровесниками в школі на півночі штату Джорджія. Мріє стати журналісткою.

Хроніка. Факти. Події

■ Мадрид

Афганістан

непопулярний

Іспанські солдати звільняються з війська, щоб не потрапити до Афганістану. Іспанія відправляє до Кабула 700 військовиків для участі в миротворчій місії ООН.

■ Джакарта

Різдвяні вибухи

Потужний вибух пролунав в одному з житлових кварталів індонезійської столиці. Повідомлень про жертви не надходило. Напередодні Різдва вулиці Джакарти патрулює 14 000 поліцейських, насамперед поблизу християнських церков, щоб не допустити нападів на християн.

■ Белград

Бути

чи не бути Югославії

Експерти Сербії та Чорногорії ведуть переговори про майбутнє союзної Югославії. Президент Чорногорії Міло Джуканович не приховує, що хотів би бачити свою республіку незалежною. В разі невдачі переговорів в Чорногорії наступного року відбудеться референдум з цього питання.

■ Кандагар

Чи мав Усама бомбу?

На базі «Аль-Каїди» в тунельному комплексі під Кандагаром знайдено уран та цинід. Розвідслужби США вважають, що бен Ладен мав достатньо коштів, щоб створити «брудну бомбу».

■ Рим

Король блакитної

безодні помер

Жак Майоль — відомий французький нирець, який надихнув Люка Бессона створити фільм «Блакитна безодня», покінчив життя самогубством. Майоль був першою людиною, яка спустилася на глибину 100 метрів без акваланга.

■ Вашингтон

Справа «черевичника»

Триває розслідування у справі терориста, котрий проніс на борт літака у черевиках вибухівку і намагався її підпалити. На щастя, тоді екіпажеві та пасажирам Боїнга-767 вдалося знешкодити зловмисника.

■ Тель-Авів

Шарон позбавив

Арафата свята

Прем'єр-міністр Ізраїлю Шарон заборонив Ясіру Арафату брати участь у різдвяній месі у Віфлеємі. Таке рішення Ізраїль пояснює тим, що лідер палестинців не вжив усіх заходів для боротьби з палестинськими бойовиками.

■ Софія

Натовп небезпечний

для здоров'я

У Софії зачинено всі нічні клуби. Це рішення влада ухвалила після того, як у дискотеці «Indigo Disko» загинуло вісім підлітків — їх затоптав натовп.

■ Буенос-Айрес

Президент на 2 місяці

Тимчасовий президент Аргентини Адольфо Родрігес Саа (на знімку праворуч) оголосив склад нового уряду. Він заявив, що Аргентина тимчасово припиняє сплату зовнішнього боргу і запроваджує нову валюту. Саа залишатиметься при владі до 3 березня наступного року.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств. Фото АП.

7 Хай хоча б на Різдво знедолені відчують турботу про них

Вона росте у лісі, щоб радувати нас!

Передноворічні турботи

— Ялина, ялиця біла (піхта), сосна звичайна і кримська, ароматні хвойні гілки для новорічних композицій та букетів — все це ми готові запропонувати сьогодні, аби зустріч Нового року стала справжнім святом, — каже начальник управління лісового господарства Держкомлісгоспу Віктор Парфенюк. — Можемо поставити за замовленням торговельної мережі 5 млн. штук ялинок. З них 4 млн. — вирощені на спеціальних плантаціях і 1 млн. — вибираємо під час рубок догляду за лісом. До речі, торік ми поставили 1 млн. штук хвойних дерев.

Слухав це і промайнула думка: невже не шкода? А Віктор Анатолійович, наче прочитав ту думку, і вів далі:

— У нас створено спеціальні плантації для вирощування ялинок, де зростає 15 млн. штук хвойних дерев у віці від двох до десяти років. Перед Новим роком, у грудні, проводимо так звані рубки догляду за лісом у загущених молодняках. Там без шкоди лісу можемо заготовляти близько мільйона штук новорічних ялинок.

Скажу й таке. Багато чи мало купуватимуть ялинок і сосен, але їх лісівники все одно вирубуватимуть. Бо посаджені через метр, вони заважатимуть одна одній рости привабливими і міцними.

— Але ж дехто намагатиметься вирубати сам: де хоче і яке дерево більше до вподоби.

— На жаль, таке трапляється. Минулого року, приміром, лісівники виявили сліди більш як 5 тисяч самовільно зрубаних ялинок. Рейдові бригади державної лісової охорони спільно з працівниками ДАІ, Міністерства екологічної безпеки та громадських організацій склали понад тисячу протоколів на порушників, конфіскували їхні засоби рубки та перевезення дерев. До лісопорушників вживають досить жорсткі санкції. Так, за одне зрубане деревце у лісі вони відшкодовують збитки у розмірі 40 грн. 80 копійок та сплачують штраф у розмі-

рі від 5 до 10 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Ще більше — у межах населених пунктів — до 680 гривень за кожне дерево та штраф у таких же розмірах.

Хай це буде застереженням тим, хто замість того, щоб піти на ялинковий базар, має намір «помандрувати» до лісу...

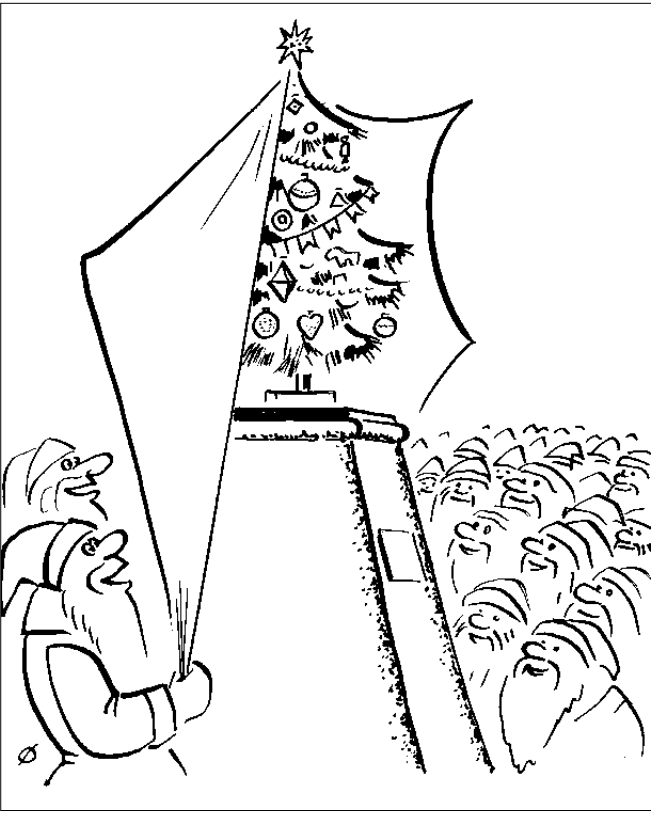
Окрім підприємств Держкомлісгоспу України, хвойні дерева поставлятимуть на продаж ще більш як 40 відомств України, у віданні яких 34 відсотки лісового фонду держави.

Проте, гадаю, настане час, коли підросте гідний «конкурент» живим лісовим красуням.

Заступник голови правління ЗАТ «Україна» Лідія Бровко зазначила:

— Якщо раніше ми продавали десять і більше тисяч живих ялинок, то вже другий рік продаємо близько 200 штук. Решта — ялинки штучні.

Виробляє їх і поставляє в торговельну мережу одне з вітчизняних приватних підприємств з іноземними інвестиціями. Відкрите воно два роки тому в Києві. Першу продукцію до торговельної мережі підприємство поставило фактично торік. Незначну кількість і лише на замовлення. Цього року планує поставити 4—5 тисяч штучних ялинок. А взагалі, при наявності замовлення, могли б — до 20 тисяч. До речі, вони витіснили з прилавків китай-

ські штучні ялинки. Цікаво, що 80 відсотків продукції закупають росіяни.

Отже, є замітники живих ялинок. До того ж підприємство може виробляти їх будь-якого «зросту» — від 45 сантиметрів до 5 метрів. Та поки що штучні ялинки для багатьох покупців недоступні за ціною. Вони надто «кусючі» — від 50 до 2000 і більше гривень. Штучні ялинки купують переважно для підприємств, установ, офісів.

Проте і в Держкомлісгоспі є цікаві пошуки. У своїх розсадниках, за прикладом Польщі, налагоджують вирощування саджанців у спеціальних контейнерах. Тобто з часом буде налагоджено продаж ялинок напрокат, що вбачається доволі перспективною послугою. Адже сад-

Одна зрубана красуня може стати в 15—1000 гривень

жанці після зустрічі Нового року можна буде використувати для озеленення присадибних ділянок. Це, між іншим, відкриває широке поле діяльності для приватного підприємництва, хоча така послуга буде не дешевою. Але ж тоді можна буде зменшити кількість плантацій для спеціального вирощування новорічних ялинок. Тож ялинки рубатимуть. Купуйте їх — ошатних, пахучих і пухнастих. Даруйте собі й малечі дивовижну і незабутню казку. Та якщо у когось, викидаючи потім висохлі, непривабливі дерева на смітник, виникне почуття жалю, це — природно. Бо ми, люди, — діти природи.

Яків ГАЛЬЧЕНКО.
Мал. Василя ФЛЬОРКА.

Салют, обивателю-підривателю!

Справжній Новий рік у розумінні нашого середньостатистичного громадянина — це святковий стіл, подарунки й розваги. Коли перші два етапи обов'язкової програми виконано, а свято вимагає продовження, тоді саме час згадати про всілякі хлопавки, феєрверки та салюти. Так і тягне щось підірвати! Може, то в нас промовляють воїновничі предки? Може, організмові бракує адреналіну? А може, просто кортить влаштувати самому собі невеличке свято? Запустити салют на честь самого себе!

Безневинний мілітаризм із сертифікатом

«Боеприпаси» для маленького індивідуального салюту не варто брати на військовому складі — доведеться знімати охорону, тягнути на собі важкі ящики, а тоді ще й відповідати перед судом за оту диверсію. (Жарт). Професійну піротехніку використовувати в мирних забавах заборонено — в неї надто висока температура горіння, бо розрахована на застосування в екстремальних погодних умовах. (А це —серйозно). Краще придбати все потрібне у спеціалізованому магазині піротехніки. Продавець підкаже, з урахуванням ваших вимог, який товар краще придбати. Першу з таких порад можемо дати й ми — купуйте вітчизняне, «союзне». Цій піротехніці можна довіряти, бо родом вона з наших «оборонок».

Якщо вирішили стати «підривником», варто все-таки подумати про безпеку. Якщо мали «трійку» з фізкультури і не дуже швидко бігаєте, краще купуйте феєрверк завдовжки не менш як 15 см. Поки він горітиме, ви встигнете відбігти. Транспортуючи куплене додому, пам'ятайте:

піротехнічний вміст «іграшки» може спрацювати від механічних і теплових впливів. Тому не носіть їх у кишенях і не нагрівайте на батареї.

Інструкція для «підричника»

Тільки-но відчуєте непереможне бажання запустити петарду, одразу вдягайтеся і гайда на вулицю. Вдома можна стріляти тільки з хлопавок. А справжня піротехніка — вулична забава.

Не поспішайте витягати сірники. Спочатку прочитайте інструкцію до «запуску». Там має бути інформація (обов'язково українською чи російською мовою) щодо використання й запобіжних заходів. А також відомості щодо сертифікації і терміну зберігання виробу, що, як правило, не перевищує двох років.

У паспорті «вогнебезпечної іграшки» зазвичай написано, на якій відстані від дерев, будинків і людей слід її запалювати. Наведено також вікові обмеження — «дитячих» петард не так уже й багато.

Детально роздивившись упаковку, отримуєте додаткову інформацію про безпечність (або навпаки) піротехнічного товару. Акуратна й добротна свідчить про «шляхетне», заводське походження петарди. Нерівні краї, розмита фарба тощо — свідчать про її кустарне коріння. Склад димових газів піротехнічних засобів та їхню токсичність перевіряйте на нюх. Бо нормативні акти щодо цього не передбачені. І все-таки радимо навіть після безневинних бенгальських вогнів ретельно провітрити приміщення. Бо у протигазі ходити надто незручно.

Для загального розвитку

Одна з перших історично-піротехнічних смертей сталася ще за часів Петра I. Під час карнавалу на річці Пресня двокі-

логомава ракета впала на голову якось дворянинові. То був його останній карнавал... А при дворі Івана Грозного існував спеціальний чин — «пороховий завідувач», обов'язком якого було організувати вогненні видовища.

Бікфордів шнур з базару

Втім, петарди на будь-який звук, шум і колір вітчизняні піротехніки-аматори вважають за краще купувати на базарах. Такий товар не має ані сертифіката, ані паспорта, натомість — прийнятна ціна. І хоча торгівлю петардами офіційно заборонено, а міліція напередодні новорічних і різдвяних канікул зазвичай проводить спецрейди під кодовою назвою «феєрверк», вибухонебезпечних іграшок на наших ринках не меншає. Петарди — вигідний товар, з якого легко можна отримати подвійний «навар». Столичні дрібні комерсанти зазвичай вирушають по них до Одеси. На оптовому ринку, що за сім кілометрів від міста, і відбуваються великі закупки контрабандної китайської піротехніки.

Новорічної ночі аматори яскравих і шумних видовищ мають нагоду полякати сусідів по подвір'ю петардною канонадою, «дрібними чергами», летючими вогненними фуріями або палаючими фонтанами. Якщо до петардної стрілянини ви не встигли підготуватися заздалегідь, не сумуйте. Вас іще можуть порятувати бабусі. Оті, що навіть у першу ніч нового року стоятимуть під найближчим магазином і продаватимуть сигарети. Запитайте у них петарди. Зазвичай, цигаркові підприємці тримають їх як «супутній товар».

Салютуйте! Та при цьому пам'ятайте: навколо вас люди, а медичні послуги у нас безплатні лише на папері.

Ольга ВАНІНА.

Видатні українці

Парад хорів на честь Дмитра Бортнянського

Будемо вдячні тим мудрим, хто придумав святкувати ювілей. А особливо — ювілей тих, чие життя було провідною зіркою для поколінь і народів. Саме такою зоряною постаттю був Дмитро Степанович Бортнянський (1751—1825). Його 250-річчя відзначаємо цього року.

Виятково інтелектуально та музично обдарованого хлопчину з гетьманської столиці Глухова ще семирічним забрали до Санкт-Петербурга: «у музичійську науку» до придворної капели. А з 18 років талановитого музику було відправлено до Італії. На чужині він провів десять років. Там почав писати опери, інструментальні та вокальні духовні твори. За кордоном водночас шліфував і талант поліглота: блискуче володів п'ятьма іноземними мовами.

До Санкт-Петербурга Бортнянський повернувся визнаним композитором. Зрозуміло, що такого майстра імперський двір тримав при собі. А з 1796 р. його призначили директором придворної співацької капели, де Бортнянський працював майже 30 років — до кінця життя. Він довів хор до кількості 100 співаків (майже всі — хлопці з України) та до такого рівня виконавства, що ним захоплювалася вся Європа.

Хорові концерти Бортнянського — вершинне явище серед творів церковної музики. Вони, як рядки з Біблії, стали канонічними, увійшли в богослужіння всіх православних церков. Віруючі співають їх, почасти й не знаючи, хто автор. Композитор писав духовну музику не тільки на слов'янські тексти, а й на латинські, німецькі, італійські. Провидіння дарувало йому довге життя, за яке він зміг створити школу прекрасних музикантів та написати величезну кількість творів (тільки духовних хорів — 178). А головне —Бортнянський заслужив велику любов і визнання ще за життя.

Попри всі фінансові скрути музична громадськість України організувала великий фестиваль на честь нашого генія. Розпочався фестиваль у Глухові: там є прекрасний пам'ятник майстру, а тепер ще й встановлено пам'ятний знак на місці, де стояла садиба Бортнянських. Був концерт і в Чернігові — саме звідти відома хорова капела імені Д. Бортнянського (на знімку). А наступні концерти проходили вже у Києві. Доробок композитора було представлено досить широко. Фрагменти з опер «Алکید» та «Сокіл» виконувало тріо імені Д. Бортнянського — Аліна Грегуль, Володимир Дмитрієв, Наталія Свириденко. Романс співала Тамара Коваль у супроводі піаністки Ганни Бубнової (на знімку). Інструментальні твори виконував знаний ансамбль солістів «Київська камерата», твори для клавесина грала Світлана Шебальтіна. Та насамперед фестиваль став справжнім парадом хорів. Усі їх перелічити важко.

Слід віддати належне організаторам музичного свята —Мстиславі Юрченку, Ользі Голинській, прес-аташе Ірині Сікорській. Усі концерти були безкоштовні для публіки. На жаль, для артистів також: Міністерство культури і мистецтв не надало жодної копійки.

Валентина КУЗИК,
музикознавець.

Фото Миколи КУЗИКА.

Конкуренція — жорстка, вона спонукає до руху.

На початку третього тисячоліття ВАТ “Хутрофірма “Тисмениця” радикально змінила стратегію і тактику діяльності у ринковому просторі. Не штука — пошити той чи інший виріб у місті, де століттями живуть і працюють кушнірі. Нині значно важливіше запропонувати САМЕ ТОЙ виріб для САМЕ ТОГО споживача в Україні й за її межами. Нині хутрофірма цілеспрямовано диктує моду не лише на моделі одягу, а й на сертифіковану якість від атестованого виробництва. А в цій царині конкурентів небагато.

У пошуках партнерів

Молодий голова правління підприємства Іван Михайлович Артемович обійняв цю посаду після відомих асів — Ігоря Зварича, Марії Волосовської, чий імена вже увійшли в історію фірми і кушнірського мистецтва загалом. Ринкова ситуація продиктувала нові вимоги, а саме: спочатку потрібно подивитися у вічі партнерам й споживачеві, домовитися з ними про співпрацю на засадах взаєморозуміння і взаємодітримки, а вже потому формувати ту чи ту виробничу програму. Іноді успіх справи вирішує навіть коротка зустріч, щира готовність у разі потреби негайно торувати нову колію. Так було, приміром, з одягом для залізничників. Начальник Львівської залізниці Богдан Піх якось навідався до Тисмениці, побачив усе розмаїття продукції і поставив риторичне запитання:

— А чому ви не шиєте спецодяг для залізничників? Після цього запитання одразу було сформовано завдання на випуск спецзамовлення. І вже перші бригади фірмових поїздів отримали теплі куртки з темно-синьої тканини, підшиті натуральним хутром. Саме для нинішньої зими! Тепер формується дуже вигідна угода для російських залізничників — перші взірці вже готові. Іван Михайлович вважав за потрібне вникнути в тонкощі кушнірського ремесла для того, щоб на будь-якій ділянці виробництва із будь-ким вести мову на високому рівні компетентності. Для ревних кушнірів цей чинник — неабищия. Для морального самопочуття керівника — також. Але кожному своє. Іван Артемович як керівник зорієнтував колектив на рішучий великий стрибок до нової якості. (До речі, його робочий день розпочинається о четвертій годині ранку і не завершується о шостій вечора. А інакше й не візьмеш бика за роги, а кролика за вуха. Що ж, великий Багратіон, як оповідають історичні

джерела, спав лише по чотири години на добу і здобував доленосні перемоги...)

Цьогорічна зима — подарунок для хутровиків, бо вона спонукала такий пожвавлений попит, що його Іван Михайлович назвав “армагеддоном” — не без втіхи. Рік на зламі тисячоліть став переломним для хутровиків у всіх напрямках діяльності. Шойно Іван Артемович повернувся із Сибіру. Упродовж тижня побував у Новосибірську, Челябінську, Єкатеринбурзі.

— Для мене було важливо зустрітися з нашими торговими партнерами, подивитися ринок Сибіру, напрям моди. Ми об’їхали хутрові магазини (а їх лише в Новосибірську — 36), базари, зокрема спеціалізовані китайські. І хоча китайських продавців хутра значно більше, ніж росіян, наша ніша залишається нашою, а нова колекція одягу пройшла “на ура”. Я привіз замовлення на 25 тисяч шапок. Відвідав грецькі салони — вони вже не такі, як раніше. Свого часу греки стояли у нас під прохідною і випрошували клапті норки. Тепер у їхньому салоні можна побачити гарні речі — і дешеві, і дорогі. Конкуренція — жорстка, вона спонукає до руху.

У жовтні я об’їздив сім країн світу в пошуках якісної сировини. У січні на нашій виробничій базі почне діяти спільне українсько-казахське підприємство з переробки шкурок мерлушки, каракулю. Дуже важко знайти надійних партнерів: старі відійшли, нових треба перевіряти. Добре, коли з тридцяти залишається троє. Ризик великий, бо знайти боржника в Росії і змусити його заплатити навіть після рішення суду майже неможливо.

Ударом для нас і наших партнерів стало те, що Росія цього року ввела сплату ПДВ при ввезенні українського товару. Ми працюємо з приватними підприємствами, вони відшкодування ПДВ не мають. Отже, ціна нашого виробу зростає одразу на 20 відсотків.

Ніяк не можу переконати наших урядовців у тому, що з огляду на сезонність хутрового товару 90 днів замало для повернення валютної виручки. Потрібно хоча б ще два—три місяці. Не встигаєш — “вмикають лічильник”. Отже, на державному рівні ми самі для себе створюємо проблеми з експортом. Торік, наприклад, зими не було і половина товару залишилася непроданою.

Я — за підприємництво, але умови мають бути рівні для приватника і для великого підприємства, діяльність якого є прозорою. Щотижня маємо 6—8 перевірок різних контролювальних органів. Ми вже їх у чергу ставимо. З приватниками в ціні не можемо конкурувати, завойовуємо свого покупця лише якістю і дизайном. Зрештою, культуру споживання треба виховувати, відстоювати, прищеплювати на різних рівнях.

Хвилює мене й така проблема. Я об’їхав уже пів колишнього Союзу і ніде не побачив такої неповаги до вітчизняного виробника, як у нас. Вже другий рік проводять державні тендери на пошиття одягу для силових структур. Цього року більш як 90 фірм брали участь у тендерах — вишикувалися в чергу по бюджетні кошти. І хоча б хтось запитав у них про сертифікати. А наша продукція має сертифікат, наше виробництво — атестоване. Ми маємо єдиний в Україні атестований випробувальний центр, який може визначити, чи придатний для використання той чи той хімікат. Не штука — вдягнути шапку на голову солдата. А чим вичинили хутро? Чи, бува, немає в тих хімікатах солей важких металів? Росія ще три роки тому ввела обов’язкову сертифікацію. То на кого ми чекаємо?

Відповіді на це запитання поки що нема. Та попри всі проблеми кролик-барс виявився на диво живучим. “Тисмениця” — єдина в Україні потужна хутрофірма, інші — або перестали існувати, або перетворилися на цехи. На підприємстві ліквідували традиційний бартер у розрахунках, товар продають і купують лише за гроші, заробітну платню виплачують лише грошми.

Тут зробили капітальний ремонт очисних споруд, поставили нову цифрову телефонну станцію — тепер зв’язок зі світом надійний. Наступного року будуть започатковані нові форми виробничої діяльності. Разом зі швейниками створюють об’єднання з пошиття спецодягу, набирають для цього нових працівників, чого не робили вже багато років. За всіма державними тендерами хутрофірма отримала замовлення на випуск головних уборів, частково — спецодягу, і нині може забезпечити потреби всіх: від стрілочника до генерала. Разом із фахівцями з Мальти тут буде утворено невеликий хімзавод для виробництва фарб. Хутровики започаткували державну програму розвитку кролівництва. По суті, ця галузь ледь жива. А в 70-ті роки заготівля становила 42 мільйони штук, за можливості переробляли щорічно — 16 мільйонів. Отже, був вибір сировини, якого нині немає.

— Маємо намір підтримати на приватній основі розведення королівського кроля — рекса, хутро якого схоже на шиншил, — каже Іван Артемович. — Ми вийшли на серйозні ринки Азії, продаватимемо там вичинені шкурки кролика та пластини з них.

Хітом цьогорічного сезону став кролик, пофарбований під сніжного барса. Використання нових барвників від американської

фірми “Ловенстін” відкрило нові можливості — феєрверк веселкових кольорів. А моделі “під барса” стали знаковими. Бо симпатичний миролюбний кролик — древній символ і логотип “Тисмениці” — у нинішніх ринкових умовах, у постійному загрозливому суперництві з “жовтими тиграми” просто зобов’язаний “випускати кігті” і бути барсом — потужним і нездоланним у всьому: взаєминах з партнерами і конкурентами, в тенетах податків, на виставках і ярмарках, у будні й у свята...

Принцеси й попелюшки, збирайтеся на бал

Показати кролика — у вигляді хутряних пальт, манто, курточок, пелерин тощо — нас запросили від імені міського голови Києва Олександра Омельченка на головну новорічну ялинку на майдані Незалежності. Отож, 31 грудня о пів на дев’яту вечора впродовж тридцяти хвилин тисменицькі королівни демонструватимуть найновішу ексклюзивну колекцію, що представлятиме напрям сучасної моди, нові можливості та перспективи хутрофірми. Потрапивши до експериментального цеху, я приміряла одну з таких моделей — легеньке довге пальто кольору зимового неба з пасмами “інею”. Тримайся, гонорова норко! Твоє хутро, попри цінність, не дає таких можливостей для польоту творчості дизайнера. Ефекту “інею” чи “сніжного барса” досягають завдяки відбілюванню кінчиків хутра. Це можна порівняти з меліруванням, яке модниці роблять на волосі. Хутровики зробили веселий виклик сірим будням: знімайте важкі шуби, бо вони — вже вчорашній день, вдягайте легеньке пальто кольору фламінго чи бірюзи. Можете обрати теплі або холодні тони — від жовтогарячого до бузкового. Або ж поєднання кількох кольорів і стрижок — у смужку, клітинку, або орнамент чи інкрустацію під тигра чи ще якогось фантастичного звіра з різноманітними хутряними аксесуарами.

Дизайнери розвернули асортимент на 180 градусів у бік молодіжного стилю. Це аж ніяк не означає, що вусоби зорієнтовані здебільшого на дітей, підлітків, молодь. Так, ця категорія споживачів править бал в асортименті продукції, але й усім іншим віковим категоріям модельєри пропонують подивитися на світ і на себе в ньому свіжим оком. Вдягайте легке пальто кольору фламінго чи засніженої ялинки і... посміхайтесь, панове, життя прекрасне!

Утім, кролик, як VIP-person, не витіснив із подіуму та буденного вжитку курточки і пальта з афганського каракулю, мерлушки, кляму (теж вівця, але менш кучерява), нутрії. Це хутро також піддається екзотичному перефарбуванню у різні кольори: сріблястий, оливковий, біло-рожевий...

Остерігайтеся фальшивок!

Минулого року управління у справах захисту прав споживачів у Києві вилучило на речовому ринку партію шуб із каракулю і кроля, що були пошиті в домашніх умовах. Це видно передусім по підкладці і аксесуарах: на підприємстві використовують лише італійський атлас та імпортні застібки. Нещодавно каракулеві короткі шубки нібито від хутрофірми “Тисмениця” з’явилися на ринках Львова, Тернополя, Рівного, Хмельницького. За них просять лише 500—600 гривень. Це — нереальна ціна. Хутровики попереджають: підпільні вироби можуть завдати вам великих збитків. Приміром, шуба може стати значно меншою, потрапивши під сніг, або розповзтися, оскільки

друже-кролику...

шкірки не шиті, а просто склеєні. Здебільшого, кажуть фахівці, такі хутра привозять з Китаю і продають їх тут удвічі дорожче — вже як “тисменицькі”. Згадаймо давню мудрість: скупий платить двічі. До жертв обману, а також усіх тих, хто хоче оновити, полагодити, перешити старе хутрове вбрання на фірмі ставляться дуже гуманно. Щодня з такими проханнями звертаються 20—30 клієнтів невеликих статків і їм допомагають за символічну ціну. Навіть тепер, у розпалі сезону, коли годі встигнути із замовленнями. А ці роботи, певна річ, збиткові.

Гуманітарні акції — це також ознака стилю “Тисмениці”. Саме хутрофірма виконала значні опоряджувальні роботи в місті до Дня незалежності. А з ініціативи голови правління Івана Артемовича відкрито кредитні картки: для місцевої школи — на десять тисяч гривень, для райвідділу міліції — на п’ять тисяч. Що це означає?

— Директорові школи чи керівництву міліції не треба тепер раз у раз приходити і випрошувати гроші на якісь потреби, — пояснює Іван Артемович. — Ми “живих” грошей не даємо, а виконуємо певні ремонтні роботи чи купуємо необхідні матеріали, устаткування. Потрібно відремонтувати сантехніку — даємо своїх майстрів. Потрібно повезти дітей на екскурсію — даємо автобус, потрібен бензин чи комп’ютер для міліції — купуємо. Це — раціональний підхід.

Тисмениця наступного року відзначатиме 960-ліття. До цієї дати готуються й хутовики. Також буде видано книжку з історії кушнірства. Рядки, присвячені сучасності, будуть такі самі яскраві, як хутрові вироби усіх кольорів веселки...

Телефонуйте, приїжджайте, купуйте

Уже нині формується сезон-2002. Позаду — успішні виставкові салони в Києві, два московські ярмарки, показ хутра в Німеччині, попереду — ярмарок у Франкфурті-на-Майні. Для дизайнерів дуже важливо передбачити наперед модну гаму кольорів на наступний сезон. Тисменицьких конструкторів інтуїція не підвела. Нині триває формування і виконання замовлень для працівників і керівників силових структур, спеціалізованої охорони, для митників і льотчиків, прикордонників і мисливців тощо. Генерали замовляють френчі на натуральному хутрі. Настрій у цехах — оптимістичний, хутовики впевнені у завтрашньому дні, вони сповна довіряють стратегії керівників підприємства — Івана Артемовича та його першого заступника Галини Дарчин.

Я не без замилювання спостерігала, як працює майстер-кушнір із 30-річним стажем Михайло Ткаченко. Обмацує шматочки хутра, пригладжує, то одним оком подивиться, то другим. Все-таки в цьому ремеслі, як ні в якому іншому, залишається дуже багато ручної праці, що потребує особливого відчуття, інтуїції.

Тенденції щодо відмови від вирощування звірини для хутра спонукали хутовиків утворити світову асоціацію. До неї прийняли і українських хутовиків. Іван Артемович вважає гуманні заклики захищати братів наших менших дещо лукавими. Адже кролів, зокрема, вирощують не задля шкірок, а передусім як продукт харчування, від якого не відмовляються. До того ж (дозволимо собі новорічний каламбур) національний виробник також схожий на братів наших менших, бо і з нього деруть три шкіри...

А якщо ви вирішили зробити собі різдвяний подарунок, відвідайте фірмові магазини і скористайтеся знижками на вироби цьогорічної колекції — від 20 до 50 відсотків. Зверніть увагу на новинки сезону. Куртки зі стриженого кролика коштують від 450 до 900 гривень, пальто — від 800 до 1800. Є й зовсім дещевий одяг — до 200 гривень, на різні уподобання і гаманці.

Увага!

ВАТ “Хутрофірма “Тисмениця” здійснює через мережу фірмових магазинів і представництва сезонний розпродаж хутрових виробів зі знижкою в асортименті:

пальта та напівпальта жіночі зі шкурок кролика, каракулю, мерлушки;

голови убори зі шкурок кролика, каракулю, мерлушки; дитячі вироби зі шкурок кролика, мерлушки.

Телефонуйте у фірмові магазини:

Кіровоград (0522) 22-49-33;
Львів (0322)72-99-36;
Трускавець (03247)6-60-26;
Рівне (03622)2-41-30;
Чернівці (0372)55-37-74;
Одеса (0482)25-62-92;
Херсон (0552)42-50-16;
Сімферополь (0562)27-40-82;
Кам’янець-Подільський (03849)4-14-37;
Запоріжжя (0612) 64-37-25;
Житомир (0412)37-44-43;
Київ (044)227-30-18;
Донецьк (0622)93-44-30;
Кременчук (05366)2-04-47;
Харків (0572)43-27-97;
Дніпропетровськ (0562)45-01-84;
Кривий Ріг (0564)23-31-61;
Івано-Франківськ (03422)2-26-83;
Чернігів (04622)7-30-57;

Миколаїв (0512)35-50-62;
Луганськ (0642)52-03-77;
Черкаси (0472)64-21-62.
Хутрофірма приймає в необмеженій кількості від організації, підприємств, підприємців, фізичних осіб шкурки кроля і нутрії. Форма оплати — безготівкова і готівкова.
Наша адреса: ВАТ хутрофірма “Тисмениця”, вул. Вербова, 9, Тисмениця Івано-Франківської області.
Контактні телефони: (03436) 2-19-91; (0342) 58-50-10; факс (0342) 58-50-08.

Підготувала
Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Правління ВАТ “Хутрофірма “Тисмениця” бажає всім щастя і достатку в Новому році:
*Дай вам Боже, що хочете, мати.
В Новім році на многая літ.
Свят-вечері — до кожної хати!
І достатку — у кожен ваш рід!*

СУСПІЛЬСТВО

Спорт

■ Біатлон

“Патріархат” під завісу...

Кубок світу-2001/2002. Осрблі (Словаччина). Ми вже звикли до перемог українських біатлоністок. Чоловіки нас особливо не радували. Але цього разу завершення етапу перетворилося на своєрідний “патріархат”. Спершу Андрій Дериземля виборов бронзову медаль на спринтерській дистанції 10 кілометрів. А останнього дня В’ячеслав Деркач був третій у перегонах на 15 кілометрів.

Ці події, погодьтеся, вселяють певний оптимізм у серця українських прихильників спорту. І пов’язаний він з Олімпійськими іграми у Солт-Лейк-Сіті (США), до старту яких залишається трохи більше місяця.

■ Футбол

Ліцензування триває

Минулої неділі в НУФВІС було вручено тренерські ліцензії 30 фахівцям із другої ліги. Четверо з них отримали найвищі бали: Олег Лутков (“Металург-2”, Запоріжжя), Павло Неверов (“Динамо”, Київ), Іван Панчишин (“Арсенал”, Харків), Віталій Тарасенко (ФК “Вінниця”). Цікава деталь: переважна більшість із дипломованих — у минулому відомі гравці українських клубів. Найвідоміші серед них — Ігор Надєїн (“Торпедо”, Запоріжжя), Сергій Малько (“Металіст-2”, Харків), Володимир Багмут (“Дніпро”, Дніпропетровськ), Віктор Камарзаєв (“Металіст-2”, Харків), Вадим Лазоренко (“Ригонда”, Біла Церква), Григорій Шаламай (“Верес”, Рівне). Ліцензії отримали також: Ігор Артимович (“Карпати-3”, Львів), Анатолій Біляй (“Металург-2”, Запоріжжя), Дмитро Борткевич (“Шахтар-3”, Донецьк), Юрій Грузнов (“Десна”, Чернігів), Юрій Керман (“Металург-2”, Маріуполь), Сергій Козлов (“Титан”, Армянськ), Віктор Концурак (“Оболонь”, Київ), Віктор Кузнецов (“Сталь”, Алчевськ), Володимир Кузовлев (“Шахтар”, Луганськ), В’ячеслав Мавров (“Цементник”, Миколаїв), Ігор Малишев (СК “Херсон”), Віктор Муравський (“Поділля”, Хмельницький), Володимир Пархоменко (“Машинобудівник”, Дружківка), Ігор Сіроштан (“Оскіл”, Куп’янськ), Олександр Спіцин (“Чорноморець-2”, Одеса), Валерій Ткаченко (“Шахтар-3”, Донецьк), Василь Ушаповський (“Дністер”, Овідіопіль), Віктор Ходукін, Андрій Чих (обидва — “Карпати-3”, Львів).

Лекції читали і практичні заняття проводили: кандидати наук Володимир Стадников (директор центру ліцензування ФФУ), Костянтин Вихров, Анатолій Зеленцов, Валерій Ніколаєнко, професори Валентина Воронова (психологія), Валерій Смульський (харчування, стимулювання, допінгконтроль), Валерій Шамардін (тренувальний процес), москвич Марк Годік (педагогічний контроль), працівники центру — Віталій Шамич і Сергій Мохник.

Керівник семінару, перший віце-президент ФФУ Сергій Стороженко, вітаючи нових власників ліцензій, побажав їм міцного здоров’я, щастя і обов’язкового підвищення в класі. А процес ліцензування в українському футболі триватиме до 2006 року.

Зустрінемося

з японцями в Осаці

Минулих вихідних у Києві відбулися переговори між ФФУ і японською федерацією футболу. Вирішено провести товариський матч між національними збірними Японії та України 21 березня наступного року на реконструйованому до чемпіонату світу стадіоні у місті Осака. Господарі поставили вимогу, щоб у складі українців обов’язково був Андрій Шевченко.

На знімку: без цього гравця збірна України в японців не викликає інтересу — атакує Андрій Шевченко.
Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Демсоюз
прагне перемоги

Партія Демократичний союз піде на парламентські вибори у блоці з Демократичною партією. Таке рішення прийняли делегати першого етапу третього з'їзду ДС. Переговори велися також з рядом інших партій, однак, як зазначив на прес-конференції новообраний голова ради партії Володимир Горбулін, вони закінчилися невдачею.

Скажімо, демсоюзівцям нічого не принесли переговори з блоком Віктора Ющенка «Наша Україна». І хоча на з'їзді прийнято рішення продовжити переговори із згаданим блоком, найпевніше, вони закінчатся безрезультатно. Однак демсоюзівці упевнені в своїх силах і налаштовані на перемогу. Володимир Горбулін зауважив, що ніколи б не пішов у публічну політику, якби не був переконаний у майбутньому успіху. Лідер партії вважає, що Демократичний союз стане основою парламентської більшості після 31 березня. Водночас він переконаний, що саме більшість і повинна формувати Кабінет Міністрів. На його думку, нинішні вибори будуть визначати розвиток України на найближчі десять років. З'їзд затвердив партійний список кандидатів у народні депутати, які балотуватимуться за багатомандатним округом. Обрано делегатів на міжпартійний з'їзд, на якому буде сформовано першу п'ятірку і визначено назву виборчого блоку.

Володимир КОРОЛЮК.
Фото Івана ФРОЛОВА (УНІАН).

«Патріоти» відточують
технологію перемоги

Як відомо, Патріотична партія України мала намір входити до виборчого «Блоку Юлії Тимошенко». Однак на з'їзді ППУ делегати вирішили підтримати іншу ідею: створити власний блок, який ітиме на вибори паралельно з партіями, зібраними під дахом «БЮТу». Лідер ППУ Микола Габер запевнив, що обидва формування йдуть як одна команда, оскільки «технологія перемоги вимагає певних кроків». Він підтвердив слова Юлії Тимошенко: паралельний курс свідчить про збереження правил, аби «перемогти і привести єдину потужну партію в парламент». «Головний патріот» спростував покvapливі коментарі «доброзичливців» про розбіжність між сторонами.

Людмила КОХАНЕЦЬ.

Фотофакт

У суботу в Києві відбувся з'їзд Комуністичної партії робітників і селян. Там було заявлено, що на парламентські вибори 2002 року Комуністична партія піде у блоці з Селянською партією України. На фото Віктора ПОБЕДИНСЬКОГО (УНІАН): молоді комуністи несуть почесну варту біля бюста В. І. Леніна.

Редактор номера Леонід БРОВЧЕНКО.
Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Людмила КОХАНЕЦЬ, Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.
Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.
■ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
■ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
■ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
■ Рукописів не повертаємо.
■ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
■ При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Угоди
досягнуто

Зліва направо: лідер українських консервативних республіканців Степан Хмара, лідер Української соціал-демократичної партії Василь Онопенко, лідер партії «Батьківщина» та виборчого блоку Юлії Тимошенко Юлія Тимошенко, лідер Української народної партії «Собор» Анатолій Матвієнко, лідер Української республіканської партії Левко Лук'яненко та лідер Української християнсько-демократичної партії Лесь Сергієнко після підписання угоди про створення виборчого блоку Юлії Тимошенко під час прес-конференції у Києві в суботу,

22 грудня 2001 року. Лідери названих партій заявили, що виборчий блок Юлії Тимошенко готовий до переговорів про підписання угод про співробітництво з блоком Віктора

Ющенка «Наша Україна», блоком Олександра Мороза і блоком «Єдність» Олександра Омельченка.

Фото
Руслана ІЛЕВИЧА (УНІАН).

Першим номером назвали Ющенка

Партія «Реформи і Порядок» увійшла до виборчого блоку Віктора Ющенка «Наша Україна» і визначила першу п'ятірку партійного списку.

Таке рішення ухвалив VI з'їзд ПРП, який відбувся у суботу в Києві, повідомляє агентство «Інтерфакс-Україна». Делегати з'їзду вирішили створити виборчий блок спільно з Народним рухом України, Українським Народним рухом, партіями «Солідарність», «Вперед, Україно!», Республіканською християн-

ською партією, Ліберальною партією України, Конгресом українських націоналістів, Християнським народним союзом і Молодіжною партією України. До першої п'ятірки виборчого списку партії увійшли Віктор Ющенко, Віктор Пинзеник, Борис Тарасюк, Сергій Соболев, Володимир Філенко. Крім того, шосте місце у списку посідає Ігор Гриньов, сьоме — Микола Томенко. З'їзд також доручив делегатам міжпартійного з'їзду «Наша Україна» висунути В. Ющенка на перше місце списку блоку і обрати його головою блоку. Учасники з'їзду підписали звернення до учасників блоку В. Ющенка про створення єдиної партії після закінчення виборчої кампанії 2002 року. З'їзд рекомендував делегатам міжпартійного з'їзду блоку висувати кандидатів у депутати від партії в багатомандатному та одномандатних виборчих округах. Міжпартійний з'їзд «Нашої України» відбудеться орієнтовно 12 січня.

Партія «Єдність» на правильному шляху

На другий етап позачергового III з'їзду партії «Єдність» зібралися майже 600 делегатів, які представляли 80-тисячний партійний загін «Єдності». До речі, від першого етапу з'їзду, що відбувся 1 грудня, ради партії зросли на 50 тисяч. З'їзд відкрив і виступив з доповіддю голова партії Олександр Омельченко. Відзначалося, що партійні осередки опинилися під шаленим тиском інших політичних сил. Багатьом партійним організаціям чиняться перешкоди в їхній діяльності, а столичні засоби ЗМІ, фінансовані олігархами, розпочали справжню війну проти лідера партії Олександра Омельченка. Промовці зазначали, що «Єдність» активно розбудовується, підтримували пропозиції про створення

виборчого блоку з іншими партіями та громадськими організаціями, наголошували на розгортанні зусиль у створенні виборчих штабів, участі у формуванні окружних комісій, проведенні енергійної агітації серед громадян та засобів преси й електронної інформації. Делегати з'їзду висловили переконання, що партія «Єдність» обрала правильний шлях. З'їзд прийняв постанови: про створення виборчого блоку та виборчих штабів; про дату проведення міжпартійного з'їзду — пропонується 12 січня; про обрання делегатів від Української партії «Єдність» на міжпартійний з'їзд — обрано 247 делегатів. На форумі також було вирішено низку інших організаційних питань.

Анатолій КАРАСЬ.

Список затверджено, п'ятірку визначено

Політрада Соціалістичної партії України в суботу затвердила попередній виборчий список на парламентських виборах. Першу п'ятірку Соцпартії очолив її лідер Олександр Мороз, повідомили агентству «Інтерфакс-Україна» в прес-службі СПУ. До першої п'ятірки також

увійшли народний депутат Іван Бокий, член політради СПУ Юрій Луценко, народний депутат Валентина Семенюк, головний редактор газети «Сільські вісті» Іван Сподоренко. Оскільки керівництва Всеукраїнської партії трудящих і Партії захисту інтересів селян ухвалили рішення про злиття із Соцпартією, СПУ, найімовірніше, піде на

вибори самостійно, включивши до своїх списків лідерів цих організацій. Політрада СПУ в суботу також затвердила гасло, з яким партія піде на парламентські вибори, — «За чесну владу! За краще життя». З'їзд СПУ, раніше планований на 5 січня 2002 року, відбудеться 12 січня.

Прогресивні соціалісти створили блок

Прогресивна соціалістична партія України піде на парламентські вибори разом з Партією освітян України в «Блоці Наталії Вітренко», а кандидатів у мажоритарних округах має намір узгодити в пропорції 2:1 з Комуністичною партією України. Згідно з рішенням 11-го позачергового з'їзду ПСПУ, вона планує звернутися до Комуністичної партії України з пропозицією «узгодити розподіл мажоритарних округів з приблизним співвідношенням 2:1», для чого «провести переговори і підписати міжпартійну угоду між ПСПУ та КПУ до 10 січня 2002 року». Центральний штаб ПСПУ з організації та

проведення виборів очолить Володимир Марченко. У своєму виступі лідер ПСПУ Наталія Вітренко зазначила, що вони об'єднуються з Партією освітян України, бо ця партія «є найбільш близька за програмою і за духом». Вона також повідомила, що два дні тому в Мінську в присутності керівництва КПУ висловила ініціативу узгодити дії у мажоритарних округах, бо партії не узгодили дії за партійними списками, «коли комуністи відкрито заявили про те, що не блокуватимуться». «Ми маємо не конкурувати, а розділити округи», — наголосила вона, повідомило агентство «Інтерфакс-Україна».

Фото Олександра СИНИЦІ.

Свідectво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.
Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955. Загальний тираж 150000. Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України». Зам. 0311235. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Голос України
Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
☎ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-84-92; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 446-91-37, 441-89-34, 441-89-44; телефакс — 449-85-62.
✉ E-mail: mail@golos.com.ua — загальний reklama@golos.com.ua — відділ реклами let@golos.com.ua — відділ листів foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій
Internet: http://uamedia.visti.net/golos